

Bu sabahki haberler

Çin ordusu umumi taarruza geçti

Japonlar Çindeki kuvvetlerini azalttıklarından taarruzun ehemmiyeti büyüktür

Londra, 6 (A.A.) — Mareşal Çan - Kay - Şek Çinde Japonlara karşı hiç beklenmeyen umumi bir taarruza geçmiştir. Japonlar Çinden Birmanyaya birçok tümenler göndermiş olduklarından buradaki kuvvetleri hayli zayıflamıştır.

Çünking'den alınan haberlere göre, Mareşal Çan - Kay - Şek'e bağlı mühim Çin şete teşkileri, nefsi Çinde senelerdenberi Japon işgali altında bulunan altı mühim şehre hücum etmiş ve muvaffakiyetler kazanmışlardır.

Hücumu uğrayan şehirler şunlardır: Şanghay, Henkçau, Nankin, Nigpo, Amoy ve Nançing.

Nankinde Japonlara aid büyük bir mühimmat ve silah fabrikasını demiryolu istasyonu ateşe verilmiştir.

Sokaklarda, Çin teşkilleri Japon askerleri arasında göğüs göğüse kanlı çarpışmalar olmuştur. Japonlar birçok yerlerde kaçmaktadır.

İşgal altında bulunan şehirlere yapılan bu hücumların, umumi taarruz planına dahil olduğu anlaşılmaktadır.

Madagaskarda çarpışmalar devam ediyor

Ada ile Vişi arasında telsiz muhaberesi tekrar başladı

Amerika Hariciye Nazirinin verdiği beyanat

Vichy, 6 (A.A.) — Madagaskara hücum eden İngiliz deniz kuvvetlerinin sayısı tam olarak belli değilse de, bunların iki kruvazör, muhriblerden ve nakliye gemilerinden mürekkep olduğu, aralarında muhtemel olarak bir tayyare gemisinin de bulunduğu tahmin edilmektedir. Dün öğleden sonra ada ile ana vatan arasındaki telsiz muhaberesi yeniden tesis edilmiştir.

Amerika Hariciye Nazirinin beyanati

Vaşington, 6 (A.A.) — Hariciye naziri Hull, gazeteciler toplantısında Madagaskarın işgali hakkında sorulan bir suale şu cevabı vermiştir:

— İngilizlerin yaptığı bu gibi çıkarma teşebbüslerine icab ederse Amerikan gemileri de iştirak edecektir.

Halifax'ın beyanati

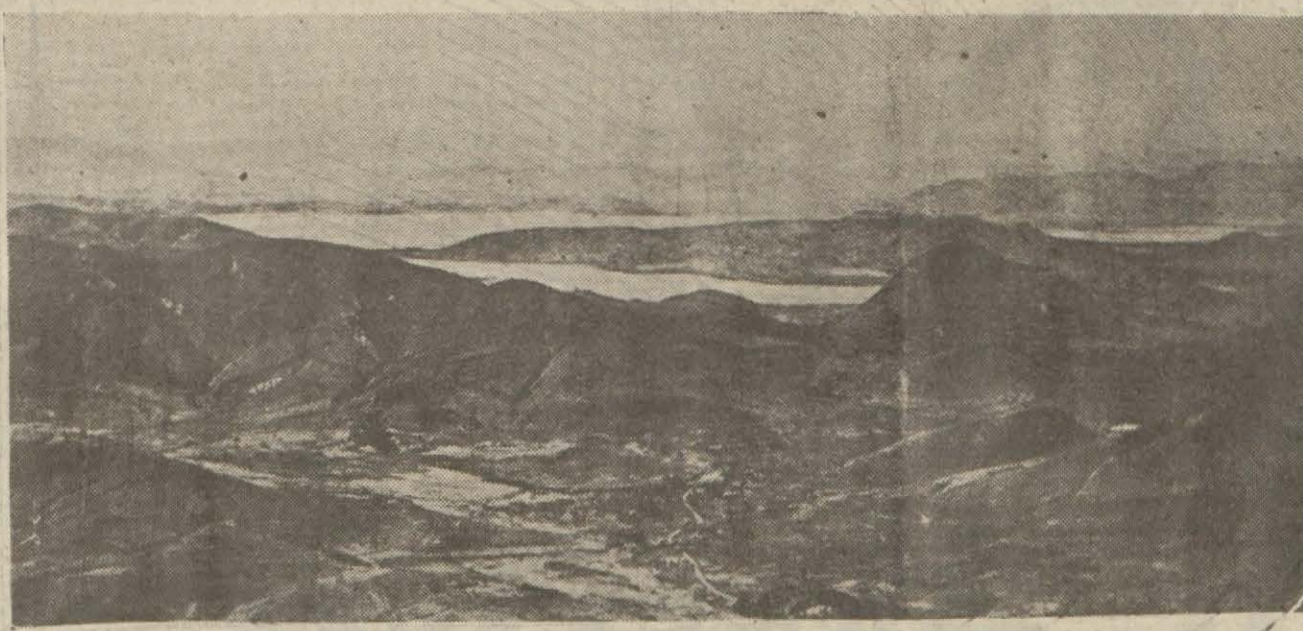
Vaşington, 6 (A.A.) — İngiliz Büyük Elçisi Lord Halifax, dün Ruzvelt ile yarım saat süren bir görüşme yapmıştır.

Lord Halifax Beyaz saraydan çıktuktan sonra, gazetecilerin sorularına cevaplar, Madagaskar hakkında görüşlerini söylemiş ve demiştir ki:

— Mihveri her vakit sahnede görmemek, memnuniyet verici bir olaydır.

İngilizler iki adayı daha işgal edecekler?

Londra, 6 (A.A.) — Vişi Madagaskar civarındaki Komorve Reünyon adalarının akibetinden en

Madagaskar'da Tananrive'in garbinde İtasy gölü

İngilizler Madagaskara paraşütçü indirdiler

İngilizler 20 bin kişi ile adaya hücum ettiler

Amerikanın Vişiye notası

Laval: "Kat'i hareket Fransadan gelmeyecektir," diyor

Berlinde akisler

Londra 5 (A.A.) — Amirallik dairesiyle harbiye nazirliğinin Pazartesi sabahı neşrettiği bir tebliğde deniliyor ki: Müttefik milletler Madagaskar. (Devamı 5 inci sayfada)

Madagaskarda çarpışmalar başladı

Vichy 5 (A.A.) — Vichy'nin salâhiyetli mahfelleri Madagaskara karşı yapılan İngiliz taarruzu hakkındaki haberleri teyid etmektedir. Ada umumi (Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Mandalay şehrinin sukutu neden büyük ehemmiyeti olan bir hâdisedir?

Yazan: Emekli General K. D.

İngiliz kaynaklarından çıkan haberlerle ayrıca teyid edilmemiş olmakla beraber şimali Birmanyanın merkezi olan 138,000 nüfuslu Mandalay şehrinin tamamen Japonların eline geçmiş olduğuna şüphe yoktur. İngiliz kaynakları, bilhassa Hindistan halkının efkârını bu geniş ehemmiyetli ve çok şumullü hâdise karşısında, velev birkaç gün için olsun, oyalamak istemiş olabirler ve Mandalay şehri, mareşal Çan - Kay - Şek'in bundan bir müddet evvel Hindistanda Hind liderlerinden başka İngiliz - Hind makamlarıyla yaptığı uzun görüşmeler esnasında alınan kararlar dairesinde büyükçe bir Çin kuvvetinin şimali Birmanyaya gönderilerek Birman - yayı müdafaya çalışan İngiliz imparatorluk kuvvetleriyle çok sıkı ve muvakkatane bir işbirliği yapmış ol-

masına rağmen sukut etmiş olduğu cihetle bu Hindistan efkârını oyalama keyfiyetini zarur görmek lâzımdır.

Çin kuvvetleri hakkında büyükçe tabirini kullanmakla bir yanlışlık yapılmadığına kanlız. Gerçi, Alman istihbarat ajansının bir kaç gün evvel Tokyodan aldığı bir habere atfen iki yüz bin olarak gösterdiği bu Çin kuvvetlerinin beşinci, altıncı ve on altıncı Çin ordularına bağlı altmış bin kişiden ibaret bulunduğu Mandalayın zaptını bildiren 2 Mayıs tarihli Japon resmî tebliğinde tasvir edilmektedir. Ancak, altmış bin kişi de büyükçe bir kuvvettir ve mareşal Çan - Kay - Şek'in, şimal doğu, doğu ve cenub doğu Çindeki sıkı Japon baskısına rağmen bu kadar kısa bir zaman

(Devamı 6 nci sayfada)

Madagaskar nasıl bir yerdir ve hangi tarihte Fransanın eline geçti?

Dünyanın dördüncü büyük adası olan Madagaskardan, pirinç, nohud, kahve ihraç edilmektedir

İngilizler tarafından işgali bildirilen Fransız müstemlekesi Madagaskar, batı Hind Okyanusunda ve Afrikadan Mozambik kanalıyla ayrılmış bulunan büyük bir adadır. Mesahat sathiyesi 592.350 kilometre murabbaiddir, nüfusu ise 3 milyon 800 bin kişidir.

Cesamet itibarıyla dünyanın dördüncü büyük adası olan Madagaskar, 1896 senesinde Fransa tarafından işgal edilerek, sömürge haline getirilmiştir. Ada, işgalden evvel yerli hükümdarlar tarafından idare edilmekte idi. Fransız işgaline mukavemet etmiş olan son hükümdar kraliçe Rana Valona III'üdüdür.

Adanın baş şehri Tananrive'dir. Diğer mühim şehirler ise Majunga, Antsirabe, Diego Suarez ve Tama-

Madagaskar adasını gösterir harita

tave'dir. Adada meskûn Avrupalıların sayısı 40.000 den fazla değildir. (Devamı 6 nci sayfada)

Millî Şefin tebrik telgrafları

Reisicumhur dün Yunan Büyük Elçisini kabul ettiler

Ankara, 5 (A.A.) — Japon imparatorunun doğum yıldönümü münasebetile Cumhurbaşkanımızla imparator arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Ankara 5 (A.A.) — Almanların 1 Mayıs millî bayramı münasebetile Reisicumhur İsmet İnönü ile Adolf Hitler arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Ankara 5 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü Çankayadaki köşklerinde Yunan büyük elçisi M. Rafael'i kabul buyurmuşlardır. Bu mülâkatta Hariciye Vekili Şük-

Millî Şef'in Pazar günü at yarışlarında alınmış son resimleri rü Saracoğlu da hazır bulunmuştur.

Şehir meclisinde çok hararetli bir celse

Kaloriferli binaların Birinciteşrinden Nisana kadar teshini mecburiyeti kondu

İstanbul umumi meclisi dün saat 15 de ikinci reis vekili Abdülkadir Karamürselin reisliğinde toplanmıştır. Geçen celseye aid zabıt okunduktan sonra ruznameye geçilmiş, et nakliye ücretinin artırılması hakkındaki teklif kavanin ve mülkiye encümenlerine havale olunmuştur.

Ruznamedeki diğer teklifler de alâkadar encümenlere havale olunduktan sonra 25 dava dosyası kayıtlarının terkinin uygun görülmediğine dair kavanin encümeni mazbatasını okunmuştur.

Bu sırada azadan Halil Hilmi Uyguner, söz almış, terkin sebeplerinin encümen mazbatasında gösterilmediğini söyleyerek adliye yangınındaki yanan dosyaların yenilenip yenilenmediğini sormuş ve belediye alacaklarının ziyana sebebiyet verenler hakkında takibat yapılmasını istemiştir.

Hukuk işleri müdürü Hasan Ferid Perker izahat vererek, evvelce mevcut 6700 dava dosyasından 800 ünün faal, diğerlerinin gayri faal olduğunu gayri faal olan bütün dosyaların birer birer tetkik edildiğini, bunlarda ad reslerin mevcut olmadığı için belediye için bir santim masraf ihtiyarını icab ettirmediğini, yangından sonra yenilenmediğinden dolayı hiç bir dosyanın müruru zamana uğramadığını söylemiştir.

Bu sırada azalardan bazıları hukuk işleri müdürünün sözlerine işaretle itirazlarda bulunmuşlardır. Hukuk işleri müdürü ve azalar arasında uzun münakaşalardan sonra mazbata terkin sebeplerinin gösterilmesi hususunda encümene iade olunmuştur.

Müteakiben 1 numaralı imar talimatnamesi hakkında muhtelit encümen mazbatasını okunmuş, umumi meclisin böyle bir talimatname yapmasına salâhiyeti olup olmadığı mevzuu üzerinde bazı münakasalar yapıldıktan sonra mazbatanın müzakeresinin tehiri ne karar verilmiştir.

Meclis beş dakikalık bir istirahat müteakib birinci reis vekili Faruki Derelinin riyasetinde ikinci bir celse akdetmiştir.

Bu celsede merkezi teshin usulü ile ısıtılan binaların tabii olacağı (Devamı 6 nci sayfada)

50 bin liralık ipekli kumaşları çalıp saklıyan hamallar yakalandılar

Suçlular kumaşlardan bir kısmı ile (Yazısı 2 nci sayfanın 3 ve 4 üncü sütunlarında)

"Para," davasında beklenmeyen bir netice

Peyami Safa ile Necib Fazıl mahkemede barıştılar

"Para" piyesi hakkındaki bir tenkid yazısından dolayı bu eserin müellifi Necib Fazıl Kısaküçük (Devamı 6 nci sayfada)

Vilâyetin tebliği

Bugün herkes ekmek istihkakının yarısını alacak

Vilâyetten tebliğ edilmiştir. Bu sabahtan itibaren herkes ekmek istihkakının ellerindeki karnelere göre nisfını alacaktır. Bu vaziyet muvakkattir.

Hergün

İngilterede
İkinci cephe meselesi
Bir daha canlandı

Ekrem Uşaklıgil

İngilterede yapılan kısmi bir seçimden sonra Avam Kamarasında yer almak şerefini kazanmış müstakbil bir meb'usun söylediği sözler,

Bu seçim münasebetile de büyük bir gazetenin ileriye attığı mütalealar,

İkinci cephe meselesini bir defa daha canlandırsa gerektir.

Seçimi kazanan meb'usun adı Mister Browndur, gazetenin de Daily Mail.

Londralı meslekdaşımıza göre kısmi seçimlerden alınan netice halkın Avam Kamarasında artık daha kabiliyetli adamların yer almasını görmek istediğini göstermiştir.

Bu cümlede yeni seçilen meb'us için büyük bir iftihar, Avam Kamarasına eskiden gelenlerden bazıları için ise mühimce bir işne ucu bulunsa bile istegin mahiyetinde dünyanın bütün memleketlerinde hemen her vakit ileri sürülen mütaleanın hududunu aşmaz, bey-nemlel bir mahiyet yoktur. Buna mukabil yeni seçilen meb'usun sözleri, şüphe etmiyelim ki, İngiliz adasının dışında da epeyce yankılar bırakacaktır.

Hüviyeti hakkında maalesef hiç bir bilgiye sahip olmadığımız Mister «Brown» a göre:

— «Britanya halkı artık «kırtasiyeciliğe» değil, ikinci bir cephenin açılmasına taraftar olan insanları istemektedir.»

İngilterede kırtasiyecilik var mıdır, yok mudur, bilmeyiz, eğer az çok varsa kaldırılmasını bütün İngiliz milletinin istiyeceğinden, isteyince de mühim ölçüde kaldırılacağından şüphe etmeyiz, ikinci cephe meselesine gelince, Mister Brown'un seçen Rugby dairesinin muhterem halı bu fikirde olabilir, fakat bütün İngiltere, hele Büyük Britanya imparatorluğunu kuranların bugünkü idareci halefleri bu düşünceye kayıtsız ve şartsız iştirak ediyorlar mı? Bu nokta sabit olmuş değildir, bilakis olayların gelişiminde bu iddianın tam tersini gösterecek deliller saymakla tükenmez.

Esasen İngilterenin bu harbden ne bekleyebileceğini düşünmek bile İngiltereyi idare eden sınıfın ne yapacak istiyebileceğini anlamaya fazlasıyla yetişir.

1939 yılı Büyük Britanyayı yüksele seyrinde en son noktaya varmış buldu. Bu imparatorluğun artık tek karış toprağa ihtiyacı yoktur, statükonun olduğu gibi sürüp gitmesi, müvazenenin devam etmesi başlıca emelini teşkil eder, bütün dikkati gelecek günleri tehdit edebilecek mahiyette taşın ve taşıyıcı bir kuvvetin belirmesini önlemeye matuftur.

1939 un İngilteresi bilhassa bu düşünce ve istekte olduğu içindir ki, belki biraz karşın kuvvetlerini hesablamakta yanılarak, hazır lüksiz olmasına rağmen harbe girdi ve tahmin edilebilir ki yarın istedikleri tahakkuk etse savaşa son verebilir, dövüşün lüzumundan bir dakika fazla sürmesinde menfaati yoktur.

Halbuki, İngilterenin istedenberi istediği, üstün vaziyetin geri gelmesi yalnız Mühürin yıkılması ile değil, Mühür yıkıldıktan sonra İngilterenin eski üstün durumda kalması mümkündür. Bu da her vakit düşündüğümüz gibi İngilterenin elinde bulunan bütün kuvvetleri yormadan, yapratmadan muhafaza etmesi, o da bir dereceye kadar kabildir.

Gecenlerde Amerikadan gelen bir telgraf «Anglo-Sakson âlemi-nin Rusya dayandığı takdirde ikinci bir cephe açmak için kat'i bir mecburiyet görmediklerini, fakat Rusya sarsıldığı takdirde

Resimli Makale:

İnanmak büyük bir kuvvet kaynağıdır. Fakat bu kuvvet kaynağı derhal büyük bir yel ve zarar kaynağı haline gelebilir.

Karşıdakine inan, fakat hem kendinin, hem de inandığın menfaatinin karşısına kontrol et, kontrol ettiğini de göster.

Şehir Haberleri

Mahrukat ofisi için
yapılan son
hazırlıklar

Ofisin 500 bin lira sermayesi
olacak, müdürünü Vekiller
Heyeti seçecek

Şehrin yakacak ihtiyacını temin maksadile kurulacak olan mahrukat ofisine aid hazırlıklara devam olunmaktadır.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, mahrukat ofisinin teşkilat ve faaliyet sahası etrafında İstan-bul vilâyet ve belediyesi tarafından hazırlanmış bulunan bir projeyi Ticaret Vekâletine tevdi etmiştir.

Bu projeye nazaran (Mahrukat ofisi) nin sermayesi 500 bin lira olacaktır. Bu sermaye koordinasyon heyeti emrine verilmiş olan 100 milyon liradan ayrılacaktır.

Mahrukat ofisi ile ilgili lüzum gördüğü takdirde bu sermayeye ilâveten, elektrik, tramvay ve tünel işletmelerini idaresinin bloke edilmiş parasından bir kısmını istikraz ederek kullanabilecektir.

Mahrukat ofisi müdürü Vekiller Heyeti tarafından tayin edilecek ve İstanbul valisine bağlı olacaktır.

Ofis faaliyete geçtikten sonra, halka yapacağı satışlarda, nakil masraflarını azaltmak için şehrin her semtinde satış depoları açacaktır. Satış fiyatları tesbit edildikten, odun ve kömür tacirlerinin normal kârları da gözönünde tutulacak ve hususi teşebbüsler himaye edilecektir.

Mal'arını satmayan
fabrikalar hakkında
takibata geçilecek

İmal ettikleri malları satmak istemiyen veya hususi depolarında gizliyerek piyasaya çıkarmayan fabrika ve imalâthaneler hakkında takibata geçilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hususta Vekâletten alakadar dairelere tebliğat yapılmıştır.

İlaç yerine kezzab içerek
ölen kadın

Tepebaşında Çadık apartmanında, 3 numaralı dairede oturan 70 yaşlarında Rifka isiminde ihtiyar ve hasta bir kadın, evvelki gece ilaç yerine kezzab içmiş, bir müddet sonra feci sancılar içinde ölmüştür.

hiçbir zorluğu bakmadan derhal harekete geçeceğini anlatıyordu.

Lord Beaverbrook'un radyo ile yapılan söylevinde ikinci cephenin açılması için ısrar etmesine, Polonya başvekilinin Amerikadan Londraya döndükten sonra Amerikada iken Reis Ruzvelt ile ikinci cephe meselesini incelediğini söylemesine rağmen bize öyle geliyor ki bu bahiste Anglo-Sakson âleminin hakiki istek ve menfaati en doğru olarak bu Amerika telgrafında hülasa edilmiştir ve Avam Kamarasına yeni seçilen Mister Brown ancak bir azlığın fikrine tercüman olmuştur. Bununla beraber en sağlam muhakeme kabiliyetlerini dahî ters yola soktuğu sık sık görülmüştür. fakat şimdiki halde an'ane haline gelmiş millî sıvasetlerin tamamen inkâr edildiğini düşündürtecek deliller ortada yoktur.

Ekrem Uşaklıgil

50 bin liralık ipekli
kumaşları çalıp saklıyan
hamallar yakalandılar

Zabita, bir müddettenberi tahkik ile meşgul bulunduğu mühim bir hırsızlık hâdisesinin faillerini dün yakalamıştır.

Beş kişiden mürekkep bulunan bu hırsızlık şebekesinin efrafi, İskender, Fehmi, Hüseyin, Maksud ve Hüseyin Emiroğlu adındaki şahıslardır.

Bunlardan İskenderle Fehmi, uzun zamandanberi yanında hamallık yaptıkları bir tüccara aid olup Buradan şehrimize gönderilen 50 bin lira kıymetindeki top, top ipekli kumaşları Galatadaki ardiyesinden bir kamyonla bu tüccarın mağazasına taşıyacakları yerde Feri köyünde fırıncı Maksud adında bir şahsın evine götürmüşlerdir.

Hırsız hamallar, burada Hüseyin ve diğer Hüseyin Eminoğlu ile de anlaşarak bu ipekli kumaşlardan mühim bir kısmını Topkapıda bir barakaya nakletmişlerdir.

Bu suretle çalınan eşyaları güya gizlemeğe muvaffak olan hamallar, la suç ortakları zabıtaca aranacakları tahmin ettikleri için çok kurnazca hareket etmişler, bu eşyalar dan bir kısmını 2500 lira mukabilinde Yalova'lı Astım adında bir tacire gizlice satmışlardır. Eşyaları çalınan tüccarın müracaatı üzerine

Şişli Halkevi fakrlere erzak dağıttı

Tevzat esnasında alınan bir resim

Şişli Halkevinin dört aydanberi fakir halka dağıtmakta olduğu erzakın son partisinin tevzâtı dün yapılmıştır. Halkevi reisi ile sosyal yardım şubesinin üyelerinin çalışmaları muhittin toplanan

2500 lira ile cemaat 1000 nüfuslu 493 aileye 2000 ton fasulye ve 1000 kalıp sabun dağıtmıştır. Önümüzdeki aylarda da tevzât işine devamına karar veren Halkevi bu sefer yalnız pirinç dağıtacaktır.

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

Bir ma'ematik öğretmeni orta okul üçüncü sınıf matematik kitabının 40 ve 41 inci sayfalarında şu meseleyi bize okudu: «Bir erkek çocuğa kaç kardeş olduğunu sormuşlar; o da ne kadar erkek kardeşim varsa o kadar da kız kardeşim var demiş. Kız kardeşime de aynı soruyu sormuşlar. O, «benim erkek kardeş-

lerimin sayısının yarısı kadar kız kardeşim var» demiş. Bunların kaç erkek ve kaç kız kardeş olduklarını bul.

Öğretmen bunu okuduktan sonra bize döndü:

— Aynı kitabda buna benzer öyle bilmececeler var ki, biz öğretmenler bile bunları halledemiyoruz.

İSTER İNAN
İSTER İNANMA!

Amerikan tavsiyesi.

Halk dağıtma
birliklerine parti
teşkilâtının yardımı

Halk dağıtma birliklerinin kurulması ve faaliyeti için C. H. P. teşkilâtından istifade edilmesi kararlaşmıştır. Bu maksadla bugün Halk Partisinin nahiye ocaklarında toplantılar yapılmaya başlanacaktır. Ocak mensupları, dağıtma birliklerinin teşkilâtına ne suretle yardım edeceklerini bu görüşmeler neticesinde kararlaştırmış olacaktır. Bundan sonra her nahiye dahilinde teşkil edilecek birer kişilik birliklerin idare heyetlerine isimlerin seçileceği kararlaştırılmaktadır.

Karne satarak
eğlence yerlerinde
para yeyen odacı

Zabita, evvelki gün Beyoğlunda sefiş bir mirasyedi gibi muhtelif eğlence yerlerinde bol bol para harcayan bir şahsı yakalamıştır.

Yapılan araştırma neticesinde üzerinde 780 lira para ile 180 tane ağır işçi karnesi bulunan bu adamın Şişli Halkevinde odacılık yapan Niyazi adında biri olduğu anlaşılmıştır.

Kısa bir tahkik neticesinde eğlence düşkünlü ocağının foyası tamamen meydana çıkmış, karne ticaretine kalkıştığı tesbit olunmuş tur.

Ailesile birlikte Şişli Halkevi binasında yatan Niyazi, aynı çatı altında bulunan Şişli işçi bürosuna aid odalardan birine anahtar uydurmak suretile girmiş, buradaki ağır işçi karnelerinden deste deste aşırarak bunları bir çok kimselere satmıştır.

Açıkgöz odacı, hakkındaki tahkikat evrakile milli koruma mahkemesi müddeumumullüğine teslim edilmiştir.

Ortaokul müdürlerinin
toplantısı

Lise ve ortaokulların son sınıf bitirme imtihanlarına aid hazırlıklara devam edilmektedir.

Dün şehrimizdeki ortaokul müdürleri kız lisesinde Maarif Müdürü Muhsin Binalın reisliğinde bir toplantı yapmış ve imtihan yapılacak okullarla, imtihan komisyonları etrafında bazı müzakerelerde bulunmuşlardır. Resmî ve hususi ortaokul talebelerinin hangi okullarda imtihana girecekleri önümüzdeki hafta içerisinde yapılacak müdürler toplantısında kat'i olarak tesbit edilecektir.

19 Mayıs spor gösterilerinin
provaları

19 Mayıs Gençlik bayramına iştirak edecek ortaokul talebeleri dün Şeref ve Fenerbahçe stadlarında beden hareketleri ve spor gösterilerinin provalarını yapmışlardır.

Provalar, yarın ve öbür gün her iki stadda birden tekrar edilecektir. Ayın 15 inde bütün talebenin iştirakile Fenerbahçe stadında umumî bir prova yapılacaktır.

Sebahtan Sebahta:

Nahiye müdürlerinin
Düğünü

Burhan Cahid

Nahiye müdürlerinin tayin ve terfisine dair olan kanun müzakere edilirken bu vatandaşların evli olup olamayacakları da mevzuu karıştı. Çanak, kale meb'usu Ziya Gevher arkadaşımız heyecanlı ve samimi bir millet vekili aynı zamanda titiz, müşfik bir alle basıdır. Derhal harekete geçti ve yalnız nahiye müdürlerini değil, bütün meurların evlilerden seçilmesini teklif etti.

Bekârları evlendirmek, evlileri çocu babası yapmak gayreti arasında Meclise kadar giret. Vaktiyle Erzurumlu Salih hocanın takrirleri Meclis ve gazeteleri oldukça meşgul etmişti. Fikir cazibeli olduğu için her zaman alaka uyandırır. Fakat birçok güzel fikirler gibi latbik imkânı olmadığı için fantezi şeklini de, götüremez. Nahiye müdürlerini evlendirmek te ilk bakışta hayırlı bir işdir. Mükiyeden veya Hukuktan yeni çıkmış, dumanı üstünde gençlerin içtimai hayatı kendi seviyelerinden zayıf hüner yerlerinde bekâr yaşamaları sıhhi bakımdan da zarardır. Belki içtimai ilişkileri de vardır. Bütün bunları kabul etmek gerek. Fakat nahiye müdürünü tayin ederken memur kanununun ta-yin ettiği resmî vesikalar arasında bir de evlenme cüzdanı ilâve etmek devlet kadrosunda vazife almak isteyen gençlere karşı açık bir emniyetsizlik olmaz mı? Devlet nahiye müdürlüğü için evlenme ve diplomasi ile müracaat eden gençlere:

— Bu kâfi değil. Evlen de öyle gel diyebilir mi?

Kanun yapırsa tabii bunu diyecektir. O zaman genç Mükiyeli veya Hukuklu namzedler ellerinde diplomaları kollarda hayat arkadaşları ile Dahiliye Vekilinin karşısına çıkacaklar ve:

— İşte geldik sizlere, bir iş verin bizlere!

Diyerek memur evsafını tamamlama halz olduklarını isbata çalışacaklar.

Teklifin fantezi tarafı budur işte! Devlet memurlarının evlenmelerini, çocuk çocuk sahibi olmalarını herhangi bir vatandaşın emiyet hayatındaki mevkîni medeni vazife ve ihtiyaçlarını bizzat düşünüp karar vermesi gibi tabii haklarından ayırt edemeyiz.

Ferdin tabii haklarını müdafaa etmek emiyet nizami hesabına mümkün değildir. Fakat bu müdahale devletin hayati davaları için meşru olabilir. İdarî işlerde memur da nihayet tabii haklarına sahip hür bir vatandaşdır. Yalnız bir nokta var. Devlet bir nüfus davası güdüyor ve memurlarının evli olmalarından idari faydalar umuyorsa evlenecek vazife sahiplerine muayyen bir ikramiye veya fazla maas verebilir. Bu da teşvik mahiyetinde olduğu için maksada az çok ulaşılmış olur.

Burhan Cahid

RADYO

CARŞAMBA, 6/5/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Radyo salon orkestrası, 7.45: Ajans haberleri, 8: Müzik: Radyo salon orkestrası programı devamı, 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Şarkı ve türküler, 12.45: Ajans haberleri, 13.30: Şarkı ve türküler, 18: Saat ayarı, 18.03: Müzik: Radyo dans orkestrası, 18.45: Fasihe, yeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 5 dakika, 19.50: Müzik: Edward Grieg - Keman ve piyano sonati, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Bir Marş öğreniyoruz, 21: Ziraat tavsiyi, 21.10: Şarkı ve türküler, 21.30: (Av ve spora dair), 21.45: Riyaseti, eumhur handosu, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

İstanbul borsası

5/5/942 açılış - kapanış fiyatlari

ÇEKLER

	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.22
New York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.365
Madrid	100 Pegeta	12.89
Stokholm	100 İsviç Kr.	31.16

Esham ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 838 Ergani	23.05
1941 Demiryolu II	19.57
Sivas - Erzurum 2,7	19.90
Anadolu Demiryolu I ve II	50.75

TAKVİM ● Mayıs

Rumî senesi	6	Arabi senesi
1858	Çarşamba	1391
Nisan	Resmî senesi	Kasım
23	1942	180

CUNES	R. âhir	İMSAK
S. D.		S. D.
5 51	20	8 54
00 42		07 44

	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	10 17	04 20	10 10	21 06
V. D.	6 00	8 54	12 -	1 46

İhtisas ve umumî bilgi

Türk kültür hayatının mühim ve ihtilâflı bir davası karşısında bulunuyoruz

Yazan: Profesör Sadi Irmak

Bizde hududları, karşılıklı tesirleri, pek iyi bilinmeyen melhurlar arasına ihtisas ve umumî bilgiyi katabiliriz. Bir zamanlar her münevver bir umumî kültür adamı idi. İhtisas sahalarının ayrılması yeni bir hâdisedir. Hattâ birçok memleketlerde hâlâ münevver adam tipi denince umumî kültür adamı hatıra gelir. Memleketimize bakarsak şimdilik ancak tababette şubelerin tam ayrılmış olduğunu, mühendislikte ayrılmaya başladığını görürüz. Hukukta bile henüz ihtisas sahaları ayrılmamıştır. Bugün Avrupalı artık kocaman bir şubenin değil, onun en küçük dallarının mensubu ve mütehasşısıdır. Artık sadece hekim, hukukçu, teknisyen demekle bir mütehasşıs kastedilmiş olmuyor.

Bu noktada demek oluyor ki Avrupalıdan ayrı bir ölçümüz var. Bunun tatbikatta bazı hazin neticeleri olmaması kabîl değildir. Meselâ Türk mühendisinin gayet iyi bir umumî tahsil gördüğü malûmumuz olmakla beraber hayatta onun omuzlarına yükletilen vazifeler o kadar çeşitlidir ki bugün bu kadar geniş bir sahaya tasarruf etmek bilfiil imkânsızdır. Kadastro, sulama, elektrikleme, yol yapma faaliyetlerini bazan aynı bir mühendisin omuzuna yükliyoruz. Halbuki bunların her biri bir takım tâli kollara ayrılmıştır ve ihtisas ancak böyle tâli bir kol üzerinde yapılabilir.

Memleketin acil ihtiyaçları olduğunu biliyoruz ve bu ihtiyaçların her münevverden böyle geniş sahalı bir faaliyet istediğinin de farkındayız. Fakat bu faaliyetler az çok başarılabilir diye hakiki ihtisas adamlarını yetiştirmekte geç kalmamalıyız. Çünkü bugün

ancak kaba işlerle meşgulüz ve artık yarın ince işlere koyulmak medburiyetinde kalacağız. O zaman küçücük bir sahaya ömrünü vakfetmiş haleki mütehasşılara muhtaç olduğumuz farkına varacağız. Biz bu ihtiyacı şimdiye kadar Avrupalı mütehasşılarla karşılamaya çalıştık ve bu zaruri idi. Fakat ilim ve ihtisasta istiklâlimizi ifân etmek zorunda kalacağız. Şimdi bile muhtaç olduğumuz mütehasşısı tedarikte müşkülât çekiyoruz. En büyük tasarruf mütehasşısı yetiştirmeye sarfedilen paradır.

Meselenin bir cephesini böylece vazettikten sonra ikinci bir cephesine geçelim:

Bizim mütehasşıs telâkımız de garîbdir. Bazıları mütehasşıs deyince kafasını örümcek gibi dar ağın içine sokmuş, hayatla, diğer bilgi şubeleriyle alakasız adam hatıra gelmektedir. En büyük birkaç Avrupalı mütehasşısı zikrederim ve onlardaki mütehasşıs mefhumunu gösterelim:

Virchow en büyük patologdan biri idi, fakat bu onun sosyalist partisi lideri olmasına mâni olmamıştır.

Czerni zamanımızın en büyük çocuk hekimi idi, fakat aynı zamanda büyük bir musikî üstadı idi.

His zamanının en büyük dahiliyecilerinden birisi idi, fakat aynı zamanda keman virtuosu idi.

August Pier zamanımızın en büyük cerrahıdır, aynı zamanda büyük bir hayvanat mütehasşısıdır.

Poderevski büyük bir içtimaiyatçı idi, fakat aynı zamanda dünyanın en büyük pianisti idi.

Berlinde fizik hocamız Nervest ki Nobel mükâfâtı kazananlardandır. İlham ve muhayyile cev-

valiyeti kazanabilmek için edebiyat ile iştigal etmemizi tavsiye ederdi.

Avrupanın manzarası bu. Gelelim bize: Bir doktor bir psikoloji meselesi ortaya atsa veya bir nebatatçı şîr söylese derhal garîb telâkki ederiz, hattâ biraz gerilik ve sahtîlikle itham ederiz.

Halbuki umumî bir kültüre, çeşidli fikri alâkâlara sahip olmayan bir adam, mütehasşıs olsa bile bir amele kalmaya mahkûmdur. Bu çeşid ilim amelesinden hiçbir zaman büyük bir terakki hamlesi doğmamıştır ve doğamaz.

Bunları yazmaktan maksadım, yüksek mekteplerde yetişmekte bulunan gençliğe verilecek telkinlerin istikametinde bir takım minine çalışmaktır. Çünkü her hoca şahsî temayüllerine göre telkinlerini yapmaktadır. Halbuki bu temayüllerde ve hakiki Avrupa esprisini kavrayışta büyük farklar göze çarpmaktadır. Bazılarımız talebeye kabîl olduğu kadar geniş bir umumî bilgi ve bu meyanda edebiyat ve felsefe tavsiye ettiğimiz halde bazılarımız da meslek harici olan her nevi iştigali menetmek istemektedirler.

Türk kültür hayatının mühim ve ihtilâflı davası karşısında olduğumuz görülüyor. Bu meselede gelecek nesli mutlak kendimiz gibi değil, asrın icab ettirdiği şekilde yetiştirmek vazifemizdir. Terbiye ve kültür ideallerimizin tesbit edilmiş olması bu bakımdan da mühimdir. Kültür ve ihtisas ne şekilde birbirini tamamlamalıdır? Bunları gençliğe nasıl vermeliyiz? Bu meseleleri etkârî umumîye huzurunda ortaya atmak lüzumlu bir şey olsa gerek.

Hattâ Japon imparatoru bile bütün gibi bir insan oğludur. Yemek yer, uyur ve bezler gibi hususî, ferdi bir yaşayışı vardır. Doğmuştur, çocuklar meydana getirmiştir, günün birinde de ölecektir. Beşeri vasıfları, merak çekici olmakla beraber, ulûhiyet gibi bir âmil ile olan üstü bir hale sokulmuştur. Japon imparatoru «doğmuştur», fakat bu doğuş fani insanların paylaşıkları gelecekte (an'aneye) hiçbir suretle bağ değildir. Japon imparatoru «ölecektir», fakat onun bu ölümü doğumu gibi kozmik, ebedî bir muhassalada bir devre, den başka bir şey olmayacaktır. O «berî» dir, fakat netice itibarıyla bir ilâh, ır da.

Japon imparatorunun ulûhiyete mensub olmak itibarıyla devlet reisliğinden daha üstün bir mevki vardır. O, devletin KENDİSİ'dir. Mütehasşısın imanesince hükümdarlık, hükümdarlık herhangi bir devletin müessesesinde değil, imparatorun şahsında tecellî eder. İmparatorla halk birlerdir. Yalnız imparator değil, bütün Japonlar kendilerinin ulûhiyet ve yahud yarı ulûhiyete mensub bir asil, den geldiklerine kanidirdir; imparator bütün Japon ahâlisini muazzam, şahane, gayri şahsî ve muşâşa varlığında birleştiren hüküm ve idare edici ulûhiyet, bir nevi babadır.

Japon imparatorunun ilâhîlik vasıflarını tarif etmek gerçekten güçtür. Çünkü böyle bir işe girer girmez derhal tasavvufun enginliklerine dalıyoruz. Fakat (taht) in durumunu aklımız yatacak derecede anlatamazsak, Japon, yayı anlayamamak zorunda kalırız. Japon tahtı, garbdaki tahtların hepsinin üstündedir. Bu ayrışım en ileri gelen âmillerinden bir tanesi de dindir. Sonra imparatoru tasvir etmeye çalışırken Japonları da gücendirmek hesabında var. Zira, imparatorun şahsî hiçbir vechile tasvir konusuna giremez.

ASYANIN İÇYÜZÜ

Japon imparatoru

Japonun imparatoruna karşı beslediği taabbüd, muasır politikanın en başda gelen muammasıdır

Çeviren: İbrahim Hoyi

Japon imparatoru

Sadık ve vatansever Japonların bu da Japon milletinin hatırı sayılır derecedeki nisbetini tekil eder. İmparatoru karşı besledikleri şüphe görmez korku ve taabbüd, muasır politikanın en başda gelen muammasıdır. Gerçekten, bu hal, garblılar için bir muammadır. Fakat Aristo ve Newtonun geleneğine tevâris etmiş, fenni araştırmaların değerine inanmış, hür bir kafanın hür düşünüşlerine alışmış, tecrübenin cezri hasletlerini bilen garblılar Japon tasavvufunda, şaşkıncı birçok taraflar bulacaklardır.

★

Japon halkının büyük bir çoğunluğu imparatorlarına karşı engin bir saygı beslerler, fakat pek azı onu görmüşlerdir. Bu da, herhangi bir merasim esnasında imparator kendilerine doğru yaklaştığı sırada Japonların gözlerini yere indirmek mecburiyetinde olmalarıdır. Japonların imparatorlarına bakmaya iştahları yoktur. Bu teamül, semaların

oğluna bakmanın körlük doğuracağına dair efsanelik inanç kaynağına dayanır. İmparatorun resimleri pek az bulunur. Umumiyetle de ya bir ince örtü veyahud selofanla örtülüdür.

İmparator seyahate ederken, bu gezi isterse Japonya içine yüzlerce kilometre sürsün, yol boyundaki bütün pancurilerin kapanması iktiza eder ki, bu da gayet sert ve haşın davranan polise epeyce ağır bir ödev yükler.

Hiç kimse, imparatorun daha yukarıda bir yerde durup ona bakamaz. Tokyodaki yeni polis müdüriyeti binasının kulesi bir türlü bürilememiştir. Zira, anlaşmış ve görülmüştür ki, kulelerin pencereleri, imparatorluk sarayının bahçelerine bakmaktadır. (Fakat bir yandan da bugünkü ihtiyaçlar bu kadunu oldukça değiştirmektedir. Meselâ, imparator Diet meclisini açtığı zaman, garbide oturan gazeteciler, yukarıdan kendisini görebilmektedir.)

1939 Şubatında Japon emniyet umum müdürlüğü bütün Japonyada Hamlet temsilini menetmiştir. Çünkü Şekspirin bu muazzam eserinde çanchedana hürmetsizlik doğuracak tehlikeli fikirler vardır.

Amerika'da çıkan Time mecmuası 1936 yılında çıkardığı bir sayısının kapısına imparatorun bir resmini basmıştı. İlgili Japon makamları Time i, darchanesine baş vurarak, ekuyuculara bir ihtar neşredip, mecmuanın bu sayısını baş aşağı tutup okunmalarını veyahud üzerine herhangi bir şey koymamalarını bildirmişti. İstemişlerdi.

Gene Amerikan mecmualarından Vanity Fair'de Japon imparatorunun bir (Devamı 3/2 de)

Bilmecemiz

Bugün 4 üncü sayfamızdadır

«Son Posta» nun tarihi tetrikası: 85

PATRONA HALİL

Bostancılar ilkin arka arkaya verdiler, ardından dayanamıyacaklarını anladıkları için teslim oldular. Birkaç yeniçeri silâhlarını, Patronanın önündeki hasır üzerine getirip bıraktı. Halil hasekiye bakıp gülümsedi:

— Şevketlü padişahın iktidarını gördünüz mü?

— !...

— Ya padişah dayanacağını sanır mı?

— Cenabı şerifinize mahsusen selâm eyleyip hatırı şerifinizi istsafsar eylerler.

Patrona yüksek sesle gülerken kollarını kalçalarına kulpladı, hasekinin yüzüne tuhaf tuhaf baktı:

— Cenabı şerif değilük. Hatırı şerifimiz dahi yoktur. Bunda Patrona Halil yoldaş vardır! [Etrafındakilere döndü] Öyle değil mi yoldaşım?

Hep birden ellerini göğüslerine zastırıp baş kestiler:

— Eyvallah... Yoldaşım.

Haseki ağa dudaklarını ısırıp Patrona sordu:

— İmdi ne istersünüz? Patrona gözlerini kısıp boynunu uzattı:

— Ne dersünüz, ne dersünüz?

— Padişahımız «Buba evlâda güvenmez, muradlarına eibet müsaade olunur» buyurdular sultanım.

Patrona dehşetli bir kahkaha attı:

— Bunda sehvederler. «Evlâd bubaya güvenmiştir!» Baka haseki ağa, bağ ve bostanlarda çengi oynatıp lâle zevki yapan biz değilük, vezir ile kendüleridir. «Ya bu milletin hali nice olur? Ya bu israf sonu nereye varır?» deyu bir kere düşünülür mü?

— !...

Patronanın kolunu arkadan kalabalık arasından bir el dürttü, Halil döner dönmez sevinçle bağardı:

— Benim bubam.

Gözlüklü köse adam başile hafifçe «gel» işareti verip kayboldu. Haseki dikkatli dikkatli bakıyordu. Bu gözlüklü köseyi gözü ısırıp...

— Az beklen haseki ağa, diye işaret ettikten sonra kalabalık arasına daldı. Köse adamla Üskü dardan gelip ihtilâle iltihak eden yeniçeri ortalarının bir kenara yığılan çadır kümeleri ardına çekildiler. Abdülğani efendi Patronanın kulağına eğildi:

— Halil, soğukkanınızı muhafaza eylesen, bu fırsat bir dahi ele geçmez. İşte padişah yola geldi sayılır. Şimdi hasekiye dön, «devlete zararı erişen üç kişiyi padişahımızdan isterüz» deyü herifi geriye iade eylesen.

Patrona gözlerini açtı:

— Ya, bu üç «nefer» kimdir benim bubam?

İhtiyarın gözleri yanıp söndü: — İbrahim Paşa en başta.

Patrona dişlerini gıcırdattı:

— Anı bilürüz.

Abdülğani efendi parmaklarıyla saydı:

— İbrahim Paşa ve kethüdası İki. Damadı Kaymak Mustafa Paşa üç!

Patrona başını salladı. Tam ha-

seki ağanın yanına döneceği zaman ihtiyar adam kolunu kavradı:

— İstical eylemen, diyeceğimiz var idi.

Halil gülümsedi:

— Söylen bubacığım.

Abdülğani efendi sesini alçalttı:

— İbrahim Paşa Zülâli Hasan efendiyi saraya aldirtti, canına kastetmeden yetişebilür isem ol masumcağızi kurtarabilürüm.

— Anı da padişaha bildirelim mi dersünüz?

— Belî oğlum, anı da söylen.

— !...

Köse adam koynundan bir kâğıd çıkarıp uzattı:

— Şuna parmağımı bas!

Patrona bir adım geri çekildi, elini koynuna attı:

— Mührümüz vardır benim bubam.

İhtiyar gülümsedi:

— Mühür kullanur mu idin.

Halil gururla öksürdü:

— Belî benim bubam, «münadî» dîk ya. Mührümüz dahi var idi.

(Arkası var)

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçti ve bütün satışlarının ellerindeki satış tezkerelerinin müddeti 31 Mayıs 942 akşamı sona erecektir.

Satışların yeni tezkerelerini kolaylıkla alabilmeleri için muntaka itibarile aşağıda gösterilen günlerde dükkâna a'd kontoralları ve eski tezkereleri ve iki şer adedî fotoğraflarla Kabataştaki başmüdürlüğümüze müracaat etmeleri ve 5 Haziran 942 akşamı saat 17 den sonra yapılacak kontrolde tezkeresini almıyanlar hakkında kanuni muamele yapılacağı ilân olunur.

15, 16, 18, 20 Mayıs 942 günleri Beyoğlu, Galata, Pangaltı, Şişli ve Kasım, paşa muntakasındaki bayiler.

21, 22, 23 Mayıs 942 günleri Sirkeci, ve Beyazıt muntakasındaki bayiler.

25, 26, 27 Mayıs 942 günleri Aksaray, Fatih, Balat, Bakırköy muntakasındaki bayiler.

28, 29, 30 Mayıs 942 günleri Beşiktaş, Rumeli, Boğaziçi ve Anadolu Boğaziçi bayileri.

1, 2, 3 Haziran 942 günleri Üsküdar, Kadıköy, Erenköy muntakasındaki bayiler.

4, 5 Haziran 942 günleri de Adalar muntakasındaki bayiler. «5032»

Üniversite A. E. P. Komisyonundan

Haseki Hastanesi tedavi pavilyonunda yapılacak 6017.40 lira keşifli tamirat 11.5.942 Pazartesi günü saat 15 de rektörlükte açık eksiltme ile ihale edilecektir.

İhtisatlar sarfına kadif ve mukavvela projelerini rektörlükte görülebilecek.

Asya'nın içyüzü

(Baş tarafı 3/1 de)

karikatürü çıkar çıkmaz, Vaşinglonda, ki Japon büyük elçiliği bu hususta resmi bir protestoda bulunmuştu.

İmparatorluk altesinden biri Mukadene gidip te Yamato otaletine inince, üçüncü kattaki bütün dairelere yerleşir ve dördüncü katta bulunan müstakiller de derhal çıkarılır.

Bir keşesinde imparatorun verdiği bir gardenpartiyeye giden tanınmış ecnebi elçilerden biri, kendisine refakat eden Japon kâtibine imparatora hakkındaki fikrini sorunca, kâtib cevap vermediği reddetmiş ve «Sizin bu sorunuza cevap verirsem en büyük günah ve küfrü işlemiş olurum.» demiştir.

Bir defasında da imparatorun alayı, ni yanış bir istikame'e ileten bir Japon seyrüsefer memuru hatasını anlar anlamaz Harakiri yaparak kendisini öldürmüştü. (Bununla beraber imparatorun şoför veya makinistin geç kaldıkları, diye Harakiri yaptıkları doğru değildir).

Doktorlar ellerinde ipek eldiven olmaksızın imparatorun babası veya büyük babasının vücuduna dokunamazlar. Efsaneye bakılacak olursa, saray terzisi bile elbise ölçüsü alırken bunu uzaktan yapmak mecburiyetindedir.

Tokyo imparatorluk üniversitesinde otuz yıl hükümet idaresi kürsüsünü işgal etmiş olan tanınmış adliyecisi ve profesör Dr. M'nobe bundan yirmi yıl evvel yazdığı bir kılavuzda (TAHT) in devletin bir (organ) ı olduğuna dair bir imza bulunduğuna için vazifesinden azledilmiş ve katledilmesine de kul kadar kalmıştır.

Yüzlerce arasından seçtiğimiz bu misaller imparatoru çevreleyen ve nüfuz edilmesi güç hâleyi bütün aydınlığı ile gösteriyor. Bizim de yapmak istediğimiz bu hâleyi sıyrarak Mukadonye bütün hüviyeti ile ortaya çıkarmaktır. Japon imparatoru Asyanın mükadde, rahını tayin edebilecek, Japon mukadde, rera'mın yaşayan sembolü, âlâmeti, fikir ve müşahhas timsalidir.

İbrahim Hoyi

Zeytinyağcılar Ankaraya gidiyor

Ticaret Vekâleti zeytinyağcılarını bazı meseleleri görüşmek üzere Ankaraya davet etmişti. Şehirimizde bulunan tüccarlardan bir grup bu-

Son Postanın edebi tetrikası: 132

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

Haydi oğlum, yolunuz açık olsun. Dualarım ve temennilerim sizinle beraberdir.

Ömer bu müşfik ve asil ruhlu kadının elini tekrar öptükten sonra koşu koşu kapıdan çıktı. İçinde bir hafiflik, bir rahatlık duyuyordu. Kalbinin huysuz heyecanı dumanmış, sınırları gerginliğini kaybetmişti. Bütün varlığı ümide benzeyen bir saadetle dolu idi.

VII

Ömer zile basar basmaz beyaz önlüklü, temiz bir hizmetçi kapıyı açtı.

— Hanımefendi evdeler mi?

Hizmetçi kız, sabahın bu erken saatinde gelen ziyaretçiye hayretle baktı. Üstü başı fena birisi olsa, derhal ters bir cevap verecekti; fakat bilakis çok güzel giymişti. Hali, tavri, kibar bir adam olduğunu isbat ediyordu. Bu sebebden, terbiyeli bir tavırla cevap verdi:

— Hanımefendiyi bu saatte göremezsiniz efendim. Pek erken... Saat henüz on...

— Daha kalkmadı mı?

— Bilmiyorum efendim, ben öteki tarafta idim. Belki de kalkmıştır, belki de bazan yaptığı gibi erkenden giyinip sokağa çıkmıştır.

Bu son sözlerin kaçamaklı olduğunu Ömer farketmişti. Bir şey söylemeden olduğu yerde durdu. Hizmetçi aynı mahcup ve terbiyeli sesle sormağa mecbur kaldı.

— Şayed hanımefendi evde ise, kimin kendisini görmek istediğini söyleyeyim? Lütfen isminizi bildir misiniz?

Ömer sakin ve inadçı bir tavırla cevap verdi:

— Kocasının kendisini görmek istediğini söylersin.

Hizmetçi kızın yüzünden bir hayret ve korku rûgarı geçti. Ne yapmalı idi? Şaşkın ve mütereddid bakışlarını etrafta dolandırdı. Birisinin imdadına gelmesini isti-

Ömer, sadece kendisini tanıtmayın kâfi geleceğini kapıların derhal açılarak içeri alınacağını zan etmişti. Halbuki hizmetçi kapıyı aralık tutmakta devam ediyordu; hattâ içeriye haber vermek için giderken sokak kapısını Ömerin yüzüne kapayacaktı. Genç adam bunu derhal anladı ve kızını bu derece ihtiyatkarlığı, esasen şüphe ile dolu olan kalbinin endişesini büsbütün artırdı.

Neriman belki yalnız değildi...

Bazı tasavvur ve tahminler var ki insan bunları kabul edemez. Karısının yanında bir erkeğin bulunması ihtimalini de Ömer kabul edemedi ve bu şüphe zihnine gelmez hizmetçiyi elile itti, apartı mana girdi.

Yabancı bir adamın, velevki kendisini hanımın kocası diye tanıtmış olsun, böyle zorbaca kapıyı tip içeriye girmesi kızı şaşırtmıştı. Feryada benzeyen bir sesle:

— Ne yapıyorsunuz efendim? Lütfen biraz burada bekleyiniz. Hanımefendinin içeride olup olmadığını bakayım.

— Lüzumu yok, ben kendim bakayım.

Bunu söylerken asabi bir tavırla yürüdü; fakat önünde birçok kapı vardı. Hangisini açacaktı.

Hizmetçi önüne geçti.

— Durunuz beyefendi. Birkaç dakika misafir odasında bekleyiniz.

Büyük bir odanın kapısını açmıştı. Ömer o tarafa doğru bir tekadam bile atmadan ısrarla sordu:

— Hanımefendinin odası hangisidir?

— Söyliyemem. Beni ekmeğimden edeceksiniz. Birkaç dakika şu salonda beklemekten ne çıkar?

O vakte kadar telaşla fakat alacak sesle konuştuğu halde birdenbire öfkelenmiş, bağırmişti.

Ancak, Ömerin hizmetçi ile meşgul olacak vakti yoktu.

GECE KUŞU

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Afife Hanım taşlıktaki tahta masa üzerindeki fenerin mumunu yaktı, lâmbayı söndürdü, kapının dibinde duran ayakkabılarını giydi, büyük bir şalla başını ve omuzlarını örttüktan sonra sokağa çıktı. Karanlık, yağışlı bir gece idi.

Kapının menteşelerini daha o sabah bir tavuk tüyünü zeytin yağı batırarak adamakıllı yağlamış olduğu halde sokağa çıktığını gene komşuları duydular ve bir fısıltı halinde:

— Gece kuşu gidiyor.

Cümlesi ağızdan ağıza yayıldı. Bu cümleyi Afife Hanım bir iki defa işitiyordu. Yaz akşamları, kafes arkasındaki gölgeler titreşir ve «Gece kuşu» kelimeleri kulağına kadar gelirdi.

Mahallelinin kendisine «Gece kuşu» demeleri ihtiyar kadını gücendirmezdi. O feleğin çemberinden geçmiş, feylosof olmuştu. İnsanları o kadar iyi tanyordu ki...

Gündüzün evinin işleriyle uğraşan konu komşusile taltı taltı sohbet eden bu uysal, bu iyi kalbli kadın akşam yaklaşınca herkesle temasını keser, serbest kalmak isterdi. Onun la gece ahbablığı yapılamazdı. Bu evi alalı on sene olduğu halde bir defa olsun akşamdan sonra kimseyi davet etmemiş, o da bir kimsenin ziyaretine gitmemişti.

Her gece, kar, fırtına, yağmur, sıcağ, soğuk demeden nereye gidiyordu bu kadın? Elinde bir fener, başı örtülü, yorgun vücudu bozuk kaldırımlarda buküle buküle Aksaraydaki mahallesinden çıkıyor tramvay caddesine doğru yollanıyordu. Kaçta avdet ediyordu? Bazen on birde, bazan da üçte...

Bir gün, komşu delikanlılardan biri Afife Hanımın yangın yerinde dölenci kılıklı bir kızla konuşurken gördüğünü söylemişti. Bir başka gece de onun gene perişan kıyafetli bir kızla evine döndüğünü ve şafakla beraber o kızın temiz bir esavla sokağa çıktığını görenler ol-

du ve bu dedikodu mahalleyi hafı talarca meşgul etti. Fakat Afife Hanım o kadar sessiz, o kadar merhametli bir kadındı ki kimse onunla rabıtasını kesmeğe cesaret edemedi. Bu esrarengiz rivayetler Fikretin de kulağına gelmişti. Afife Hanımın hayatı alâkadar oldu. Bu, onun gibi insan çeşitleri ve karakterleri üzerinde tetkikler yapmağa meraklı olan genç bir muharrir için çok enteresan bir mevzu idi. Afife Hanımın gizlice takib etmeğe ve nereye gittiğini, kimlerle ve nasıl görüştüğünü öğrenmeğe karar verdi. Mahallede hayırlı işler yapmakla tanınmış olan bu ihtiyarın yangın yerlerinde işi ne idi?

O akşam erkenden yemeğini yemiş, pencerede Afife Hanımın beklemişti. Onun elinde fenerle Beyazı da doğru yürüdüğünü görünce hemen yerinden fırladı, ayağına lâstiklerini giydi, sokağa çıktı. İhtiyar kadın ağır adımlarla ve arada bir dinlenmek için durarak yürüyordu. Halinde, gideceği yeri bilen ve muayyen bir maksada doğru yürüyen bir azim vardı.

Tramvay caddesine çıkınca bir sokağa saptı. Fikret de gürültü etmeden arkasından yürüdü. Yangın yerine geldikleri zaman Afife Hanım elindeki feneri yere bıraktı, bir taş üzerine oturarak beklemeğe başladı. Fikret derhal kendini göstermeyecek şekilde, bir taş yığınının arkasına gizlendi. Tek tük geçenler oluyordu amma yangın yerinde oturan ihtiyar bir kadına kim bakar!

Yarım saat, bir saat, iki saat geçti. Afife Hanım yerinden kıpırdamamış, kimse de ona yaklaşmamıştı. Fenerini aldı, gerisin geriye, aynı yollardan yürüyerek evine döndü.

Fikretin merakı büsbütün artmıştı. Ne yapıp yapıp bu bilmecenin anahtarını bulacaktı. Ertesi akşam ve onu takib eden gecelerde işini gücünü bıraktı, kadının arkasına

düştü. Hep aynı komedi... Kadının hasta veya deli olduğuna hükmederek bundan vazgeçecekti amma son bir defa daha kendisine hâkim olamadı onun peşinde gitti.

İhtiyar kadın gene yangın yerindeki taş üzerine oturmuştu. Aradan iki dakika geçmeden, taş ve toprak yığınları arasında genç bir gölge belirdi. Afife Hanımdan biraz uzakta, tümsekçe bir yere oturdu. O da bekliyordu. Fikret hayretler içinde bu acib sahneyi seyrederken ihtiyar kadının sesini işitti:

— Biraz gelir misin kızım?

— Ne istiyorsun?

Bu seste acı ile kartışık bir öfke titreyordu.

— Gel çocuğum, sana bir şey söyleyeceğim.

Kız kalktı, yaklaştı. Fikret de taş yığınlarını kendisine siper ederek onlara doğru yürüdü. Kız on sekizle yirmi arasında idi. Fenerin ışığında gözleri vahşi bir hayvanın gözleri gibi parlıyordu.

— Ne bekliyorsun burada?

— Hiç...

— Benden gizleme yavrım. Anlıyorum. Onu bekliyorsun değil mi?

— Sana ne oluyor kadın? Müstantık mısın? Hâkim mısın? Git işine...

— Dur, öfkelenme, sana bir hikâye anlatacağım.

— Masal dinleyecek halim yok, karnım aç benim.

— Onu önceden söyleseme çocuğum. Al şunu bakayım. Hem yerisin, hem dinlersin.

Şalının altından bir paket çıkarılmış, kıza uzatılmıştı. Fikret, kâğıd gıcirtısından paketin telaşla açıldığını anladı. Aynı dakikada Afife Hanımın biraz heyecanlı sesini işitti:

— Hep felâketlere sebep bu açlıktır. Ah şu körosluca boğaz... Ne ise bunu bırakalım da sana hikâyeyi anlatayım:

Kırk sene evvel babamı, ondan sonra da anamı kaybetmiş, on beş

yaşımda iken dünyanın ortasında tek başıma kalmıştım. Annemin gündelikle tahtaya, çamaşıra gittiği evleri birer birer dolaştım, yarıdım istedim. Bana acıyan olmadı. Nihayet bir yere boğaz tokuğuna hizmetçi girdim. Uzun uzun anlatmıyacağım kızım, altı ay sonra evin beyi peşime düştü, kendimi onun elinden güç kurtardım ve oradan kaçtım. On sekiz yaşına kadar ev ev dolaştım. Açlık, hizmetçilik ettim. Kâh usaklar, kâh beyler yüzünden her defasında başıma bir iş çıkıyordu. Kazandığım birkaç kuruşu da benden daha muhtaç olanlara veriyordum. Toy, cahil bir kızdım.

İşimden çikaltı bir hafta olmuştu, yeni bir yer bulamıyordum. Elimde yirmi beş kuruş param vardı. Üç gün idare olduktan sonra aç kaldım. Dilencilik etmeği kibrimle yedirememiştim. Tam kırk ekiz snat ağzıma bir şey koymadan dolaştıktan sonra yolum şu viraneye düştü. İşte şu oturduğum taş üzerine kendimi bıraktım. Sonra ne oldu bilmiyorum. Anlaşılan açlıktan bayılmıştım. Gözümü açtığım zaman bir erkeğin kolları arasında idim. Beni aldı, bir eve götürdü. Toydum, cahildim, benden ne istediğini anlamamıştım. Öğrendiğim zaman da iş isten geçmişti.

Kızım tam otuz sene ben o sefil hayatı yaşadım. Bu otuz senenin acılarını, işkencelerini sana anlattım. Evet para kazandım, süslen-dim, giyindim amma neler pahasına...

Ve en sonunda, elli yaşında ihtiyar bir kadın olarak gene kaldırımlara atıldım; fakat bu defa tecrübem vardı, seneler boş geçmemiş, ufak bir servet yapmıştım. İlk işim kendime bir ev almak oldu ve ondan sonra da kimsesiz genç kızlara yardım etmeğe başladım. Otuz senelik sefil hayatımda her şeyi yapmış fakat toy ve tecrübesiz kızları her zaman düşmekten kurtarmak işi temiştim.

On senedenberi de her gece yangın yerlerinde dolaşıyorum kızım. Kâh buraya, kâh Fatıhe, bazan da Besiktaşta kadar gidiyorum. Bugüne dek kurtardığım kızların sayısı on sekizdir.

Derin bir sükûttan sonra yumuşak, korkak bir ses sordu:

— Onları nasıl kurtardınız teyze?

— Kendilerine para verdim, iş

“Son Posta”nın bulmacası: 20- (10)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucunuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

1 — Futbol o-

yununda bir mev-

ki (9).

2 — Musanın

sopası (3), Tul-

saklık (6).

3 — Büyük ye-

mek kabı (5), Ter-

si itab ve haşla-

mak (4).

4 — Uzak (4),

Kudret (5).

5 — İslâm di-

ninde ibadet (5),

Nota (2).

6 — 30 gün (2),

İş (4).

7 — Bir erkek

ismi (6), Uzak

nidası (2).

8 — Tahassür

nidası (2), Yemiğin özü (5).

9 — Sonuna bir «a» eklerseniz za-

manı gösteren âlet olur (3), Kitârinin

aksisi (4).

10 — Sahne tabirlerinden (5), San'at

(2).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Akdenizde komşu bir ada (10).

2 — Eserler (4), Tezyif ve hakaret

nidası (4).

3 — Bir kadın ismi (5), Bir renk (2).

4 — Mai carî (6).

5 — Bir nevi şimal memleketleri gi-

yîği (3), Kaide (4).

6 — İskambilde bir kâğıd (2), Tersî

bir hayvan (2), Avrûpada bir rejim

(4).

7 — Meselâ anlamında (6), Bir kom-

şu memleket (3).

8 — Bir tarla aleti (4), Boy değil (2).

9 — Skandal (7).

10 — Lezzet dayan (7).

buldum, evlendirdim. İstersen gel

bize gidelim sana da biraz para ve-

ririm, yatar uyursun, yarın sabah da

konuşur, senin derdine bir çare bu-

huruz.

Fikretin kalbi göğsünden fırlaya-

cakmış gibi sert sert atıyordu. Kız

ne cevap verecekti acaba? Bir sa-

niye, on saniye, beş dakika geçti.

Cevap yok...

Birdenbire uzaktan bir ayak sesi

duyuldu ve o zaman genç kızın ağ-

zından boğuk bir feryad çıktı:

— Geliyor... Götür beni teyze,

götür...

İki kadın önde, Fikret arkada,

aynı yollardan geçtiler. Genç adam

Afife Hanımın cebinden çıkardığı

anahtarla kapısını açtığını gördük-

ten sonra kendi evine döndü.

Gece kuşu o akşamki vazifesini

bitirmişti.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Misafirini bıçakla yaralamış!

Evvelki gece, Şehremininde kanlı bir arbede olmuş, bir adam bıçakla evine misafirlige çağırıldığı bir şahsı yaralamıştır.

Şehremininde Mollarıza mahalle sinde 2 numaralı evde oturan Hakkı, evvelki gece evinde bir içki âlemi tertib etmiş bu ziyafete komşularından Nuri ile Cihadı da davet etmiştir.

Gecenin geç vakitlerine kadar devam eden bu eğlenti sırasında Hakkı ile misafirlerinden Cihad arasında bir kadın meselesinden münaaka çıkmış, az sonra da sarhoşluğun tesirile iş doğuşa varmıştı.

Bu esnada Hakkı, marangoz bıçağı ile Cihadın üzerine atılmış, onu vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamıştır.

Hakkı yakalanmış, Cihad tedavisi altına alınmıştır.

Suikasd davasının bu sabahki celsesi

Pavlof tevsii tahkikat talebinde bulundu

Süleyman mahkemeye bir istida vererek suçsuz olduğunu söyledi ve tahliye olunmasını istedi

Ankara, 6 (Hususi) — Ağırceza mahkemesinde suikasd teşebbüsü maznunlarının muhakemelerine saat 9,45 de devam edildi. Kornilof elinde bir mavi dosya ve bir de Ulus gazetesi olduğu halde, Pavlof ta kucagında bir tomar evrak ve rusça gazetelerle beraber mahkeme salonuna girdiler.

Celse açılınca, ilk sözü Süleyman istedi.

Reis kendisine:

— Acele etme!

Dedi.

Süleyman:

— Bir istidam var!

Cevabını verdi.

Bundan sonra reis ilk sözü Abdurrahmana verdi.

Abdurrahman — Geçen celsede Pavlof ve Kornilof için demiştim ki, bunlar yalnız bir komünist gibi değil, bir Rus gibi hareket ediyorlar, Rus menfaatlerini gözönünde tutarak hareket ediyorlar, gazetelere yanlış akseden bu ifadeden maksadım, bunların hem Rus, hem de komünist gibi hareket ettiklerini işaretler.

Ben bir Türk evladı gibi hareket etmekteyim. Bu, içimden doğan bir harekettir. Onların bana vermek istedikleri isim benim üzerimde bir örtü değil, üzerime atılmış bir pisliktir. Bunu ben temizlemekle meşgulüm.

Abdurrahmanın avukatı da müekkilinin aynı ifadesi üzerinde izahat verdi.

Süleymanın istidası

Müteakıben Süleymanın mahkeme

meye bugünkü tarihle takdim eylediği istida okundu.

Süleyman bu istidasında ezcümle diyordu ki:

«Günlerdenberi bütün dünya efkârı umumiyesini alâkadar eden bu davada zanlılar arasında yer almış bulunuyorum. Tamamen bihaber ve bigünahım. Bununla beraber Türkiyeyi az anlıyan, fena konuşan, tahsilî kıt, cahil bir vatandaş olarak kendimi müdafaadan âciz bulunuyorum.

Mütalea beyanında mağduriyetime meydan verilmemek üzere bu dileğimin dosyaya konulmasını rica ediyorum. İtham edildiğim bu suçta sırf bir hemşerime iyilik olsun diye sürüklenmiş bulunuyorum. Komünizm nedir, bilmem. Bildiğim bir makas, bir kaç usturadan ibarettir. Ölünceye kadar yalnız bunlarla yaşayacağım.

Süleyman istidasının müteakıb ifadelerini bir silsile halinde telhis ve tekrar ederek masum olduğunu iddia eylemekte ve istidasını şöyle bitirmektedir:

«Komplo komünizm nedir, bilmem. Bilgim ve tahsilim zaten buna müsaid değildir. Masumum, fakir bir san'atkârım, kaç gündür buralarda eziliyorum. Tahliyeme karar verilmesini yüksek adaletinizden dilerim.»

Pavlof söz istiyor

Abdurrahmanın ifadesi ve Süleymanın istidasının mündericatu tercüman Eşref vasıtasile hülâsa ten Rus maznunlara anlatıldı ve

gene tercüman vasıtasile bir diyecekleri olup olmadığı soruldu.

Pavlof söz istiyerek dedi ki: «— Mahkemenin tevsii tahkikat hakkındaki müracaatımı kabul etmesini rica ediyorum. Dileklerimi yazdım, okuyacağım.

Reis — Pekâlâ okusun! Ve tercümana bakarak siz de not ediniz, anlatırsınız.

Pavlof notlarını okumağa başladı:

«— Mahkemeye arz etmek istediğim şudur: Hukuk usulün 143 üncü maddesine tevfi kan hüsnü duruşmaya başlamazdan önce ve başladığı zaman bütün tahkikat evrakı mündericatu vâkif olmam lâzım gelirken, bu evraka ancak tamamen dün vâkif olabildim.

Bundan maada, ilk tahkikat sırasında tanzim edilmiş olan 13 ve 17 Mart tarihli zabıt varakalarından başka diğerlerine vâkif değildim ve onların mevcudiyetlerine ancak duruşma esnasında vâkif oldum.

Reis — İyi ya, şimdi vâkif olmuş bulunmaktadı.

Pavlof — O zabıt varakalarında bazı notlar da vardır ki, bu notlar hakikate uygun değildir. Diğer zabıt varakalarına gelince; şahidlerin ifadeledi kadar mütahassısların raporlarına da ancak bir Mayıstan 5 Mayıs'a kadar süren kısa bir devre içinde vâkif oldum.

Pavlof tevsii tahkikat talebinin hangi esaslara istinad ettiğini izaha devam etmektedir.

Okul kitablari hakkında Maarif Vekâletinin tamimi

Ankara 5 (A.A.) — Önümüzde ki yıl okul kitablarının makul hadler dahilinde fiatlanmasını sağlamak için şimdiden tedbirler alan Maarif Vekillîği elde mevcut kitablardan da istifade etmek için bazı çareler düşünmüş ve okullara yaptığı bir tamimle bu işi tertiblemiştir.

Tamimde ezcümle şöyle denilmektedir:

Kâğıd fiatlarının yükselişi, kâğıd yapmak ve baskı malzemesi temin etmek hususunda karşılaşılan zorluklar, talebimizin, ellerindeki ders kitaplarını zaruret haline getirmiştir. Malzeme fiatlarının yükselmesi dolayısıyla kitab fiatlarına zam yapılacağı da göz önünde tutularak bütün okul idarelerinin ve Maarif müdürlüklerinin önümüzdeki ders yılında kitab sıkıntısını önleyecek tedbirleri şimdiden almaları gerektiğini, kâğıd sarfını azaltacak ve dolayısıyla milli gelirimizi koruyacak olan aşağıdaki işlerin ilgililer tarafından önemle yürütülmesi lâzım geldiğini tebliğ ederim.

1 — Elleriindeki ders kitaplarını iyi kullanmaları ve bunları arkadaşları için temiz olarak saklamaları lüzumunun kendilerine düşen bir ödev ve memleket borcu olduğu, bu suretle milli servetin de korunacağı derslerde ve bunun için yapılacak toplantılarda talebemize devamlı surette telkin edilmelidir.

Belediye Sular İdaresinden Açık Eksiltme ile ot satışı ilânı

İdaremizin Bakırköyünde Çörekçi çayırı namıyla maruf arazişi dahilinde mevcut biçilmemiş ortlar açık arttırma ile satılacaktır.

- 1 — Satış şartnamesi idaremiz levazım idaresinden parasız olarak alınabilir.
- 2 — Muvakkat teminat 50 liradır.
- 3 — Açık arttırma 18/Mayıs/1942 Pazartesi günü saat 10 da arazi dahilinde yapılacaktır. «5190»

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Tıp Fakültesi klinikleri için kumaşı Üniversiteden verilmek üzere beher adedi 150 kuruştan 577 adet hasta abası dikilmesi 14/V/1942 Perşembe günü saat 15 de Rektörlükte açık eksiltme ile ihale edilecektir. İstekiler şartnameyi Rektörlükte görebilirler. «5021»

«Son Posta» nın spor tefrikası: 44

Kara Ahmet

Arnavud oğlu pehlivan

Kara Ahmedle İsmail ağa, bir hana inmişlerdi. İsmail ağa, tanınmış bir ağa olduğu için onu tanımayan yoktu. İndiği han sahibi de tanıdıklarından idi. İsmi de Murad ağa idi.

Murad ağa, aslen Yunanistan Yenişehirli idi. Yani, Türk kazalarından biri olan Yenişehir kazası ahalisinden idi.

Murad ağa, ihtiyar bir adamdı. Yetmiş beşlik vardı. O, adeta bir tarihti. İsmail ağa gibi neler görmemişti.

Selânik güreşlerine daha üç dört gün vardı. Pehlivanlar, yavaş yavaş geliyorlardı. Her biri bir hana, bir çiftliğe misafir oluyordu.

Murad ağa, esasen hancı olan İsmail ağaya ve yamağı Kara Ahmede azamî misafirperverlik gösteriyordu. Murad ağa, çift çubuk sahibi zengin bir ağa idi. Borusu öten takımdandı. Pehlivanlığa da meraklı idi. O vakitler hangi Türk pehlivanlığa meraklı değildi?

İsmail ağa, Kara Ahmed ile övünüyordu. İki de birde Murad ağaya:

— Ağam! Bu, küçük iyi bir pehlivandır. İnşallah başpehlivan olacaktır.

Diye methedip duruyordu. Ahmed, sessizdi. O, yalnız küçük orta güreşini düşünüyordu. Acaba

küçük ortaya kimler gelecekti? Ve gelmişti.

Bir gün hanın çadırvan meydanına hasır sermiş oturuyorlardı. Bolca yemek yemişler, yarı kestirme vaziyette idiler.

Kara Ahmed, belki iki okka külbastı. üç okka üzüm ve bir bu kadar da börek yemişti. Yediklerini sindirmek için uğraşıyordu.

İsamil ağa, gene Kara Ahmed'i melhetmeğe başlayınca, Murad ağa, eski defterleri karıştırdı. İsmail ağaya hitaben:

— İsmail ağa, ben hayatımda birçok pehlivanlar gördüm. Sen de gördün şüphesiz! Fakat bir tane gördüm ki, o, hepsinin fevkinde idi. Bilmem bilir misin?

— Kavasoğlu Koca İbrahim değil mi?

— Yoo...

— Keli Aliço mu?

— O da değil...

Deyince, Kara Ahmed, kulak kesildi. Yemek ağırlığı üzerinden gitti. Lâf değil pehlivanlıktan bahsolunuyordu.

İsmail ağa, söylendi:

— Söyle hangisi ise...

— Hayır, sen bul bakalım...

— Makarnacı Hasan pehlivan mı?...

İsmail ağanın saydıkları hep Sultan Azizin başpehlivanları idi. Fakat o, bu meşhur ve namağlûb pehlivanları sayıp sıraladıkça Murad ağa:

— Hayır... Değil...

Diyordu. Murad ağa, Makarnacı Hasan pehlivan için de:

— Hayır...

Deyince:

— Yürük Ali mi?...

— O da değil...

— Ha, muhakkak meşhur Akkoyunlu kazıkçı Karabekir pehlivan!

— Değil...

— E! Namağlûb pehlivan kalmadı bel!

— Hele, hele. Düşün biraz daha!

(Arkası var)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

İngilizler Madagaskara paraşütçü indirdiler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

daki Diego-Suarez Fransız deniz üssüne karşı bir Japon hareketi yapılmasına önlemli karar verdiklerinden bu sabah ada açığına bir deniz ve kara kuvveti gelmiştir. Müttefik milletlerin, Fransız statüsüne müdahale etmeye niyetleri olmadığı ve arazinin Fransız olarak, Fransız imparatorluğuna dahil kalacağı Madagaskar Fransız makamlarına bildirilmiştir.

Akşam tebliği

Londra 5 (A.A.) — İngiliz bahriye ve harbiye nazırlıkları bu akşam aşağıdaki müşterek tebliği neşretmişlerdir:

Madagaskar hareketleri devam etmektedir. Şimdiye kadar İngiliz kayıpları hafif olmuştur.

Amerikanın notası

Vichy 5 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Amerika Birleşik devletleri maslahatgüzarı M. Tuck bu sabah M. Laval'e aşağıdaki notayı vermiştir:

Amerika Birleşik devletleri teisi, Madagaskar'ın İngiliz kuvvetleri tarafından işgalinden haberdar edilmiştir. Bu işgali Amerika Birleşik devletleri hükümeti tamamilen tasvib etmekte ve bunu desteklemektedir.

Madagaskar adasının Mihver devletleri ve bilhassa Japonya tarafından işgali veya kullanılması birleşmiş milletler için sarih bir tehlike teşkil eder. Bu adanın Mihver devletleri tarafından işgali Fransanın ve birleşmiş milletlerin ötedenberi alışmış oldukları medeniyetlerin muhafazası uğrunda mücadelelerinde ciddi bir tehdit olacaktır.

Amerika Birleşik devletleri ve Büyük Britanya imparatorluğu şu hususta mutabık buluyorlar ki, harbdan sonra veya Madagaskarın işgali birleşmiş milletlerin müsterek davasına artık esaslı telâki edilmeyeceğini herhang bir anda Madagaskar Fransaya iade edilecektir.

Fransanın protestosu

Vichy, 5 (A.A.) — Ori ajansı bildiriyor:

M. Laval Amerika Birleşik devletleri maslahatgüzarı M. Tuck'ur bu sabahki notasına aşağıdaki nota ile cevap vermiştir:

Fransız hükümeti Madagaskarın İngiliz kuvvetleri tarafından uğradığı tecavüzü en şiddetli bir tarzda protesto eder.

Madagaskarın bir gün Fransaya iade edileceği hakkında verilen teminatı Fransa hükümeti sened itti-haz eder.

Biraz ötede Fransız notası şöyle devam ediyor:

Mütarekedenberi İngilizler Fransaya karşı o kadar düşmanlık göstermişlerdir ki, Madagaskar'a yaptıkları bu taarruz da Fransız hükümetini hayrete düşüremez.

Mes'uliyet hissesi

Fransız notası şöyle bitmektedir:

Fransız hükümeti, bu taarruzdan doğabilecek neticelerde M. Ruzvelte düşen mes'uliyet hissesini ona bırakmaktan başka bir şey yapamaz.

Kat'i hareket Fransadan gelmeyecek

Vichy 5 (A.A.) — Hoeler müsteşarı Marion Madagaskara İngiliz kuvvetlerinin çıkarılması hakkındaki Amerikan ve Fransız notalarını gazetecilere okuduktan sonra, orada bulunan Laval şunları ilâve etmiştir:

«Fransız notasını Amerikan maslahatgüzarıma verirken dedim ki: Notam kısadır, fakat bu sabah söylediğimin esasını ihtiva etmektedir.

Notaya hissi mahiyette bazı mülahazalar da ilâve edebilirim. Fakat bunlar, tarihlerini hatırlayan Fransızların ve Amerikalıların esasen kalblerinde yaşamaktadır. Geçen gün Amiral Leahy ile yaptığım mülâkatta hazırız. Size sunu tekrarlamak isterim ki kat'i hareket Fransadan gelmeyecektir.

Paraşütçüler indirildi

Vichy 5 (A.A.) — İngiliz deniz kuvvetleri bu sabah Diego-Suarezin 20 kilometre cenebunda bulunan Courier koyuna taarruz etmişlerdir. İngiliz kıt'alarından önce paraşütçü kıt'aları inmiştir. A-

Çeltik ziraatı hakkında Ziraat ve Sıhhat Vekilleri dün Parti Grupunda izahat verdiler

Ankara 5 (A.A.) — C. H. P. Meclis grubu umumî heyeti bugün 5/5/1942 saat 15 de reis vekili Seyhan meb'usu Hilmi Uruan reisliği altında toplandı.

Celsenin açılmasını ve geçen toplantı zabıtlarının okunmasını müteakib ruznameye geçildi. Ruznamede, Seyhan vilâyetinin Osmanîye kazasında çeltik ekiminin umumî sıhhat durumunu ihlâl ettiğine mahallenden yapılan şikâyetlerle ittîlâ hâsıl ettikleri beyan ile Sıhhat ve İctimai Muavenet ve Ziraat Vekillerinin keyfiyeti izah etmelerini istiyen ve Bingöl meb'usu Feridun Fikri Düşünsel ile iki arkadaş tarafından verilmiş bulunan takrir vardı. Takrir okunduktan sonra kürsüye gelen Ziraat ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekilleri bu s'âyetin hükmete de yapıldığını ve mahalinde yaptıkları esaslı tahkikat sonunda bu sene için Osmanîye

kazası dahilinde çeltik ziraatini men'e karar verdiklerini bildirmişlerdir.

Söz alan birçok hatibler umumî mahiyette çeltik ziraatının sıhhat üzerine yapmakta olduğu tesirleri belirterek bu ziraatın çok daha esaslı kayıtlar altında yapılmasını mümkün kılacak bir lâihyanın bir an evvel Büyük Millet Meclisine getirilmesini istemişlerdir.

Hatiblerin beyanatına cevap veren Ziraat Vekili Muhlis Erkmén böyle bir lâihyanın çok esaslı incelemeler sonunda Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti ile tam bir mütabakat halinde tanzim edilmiş bulunduğunu ve bugünlerde Vekiller Heyetine arzedeceğini grup umumî heyetine bildirmiş ve ruznamede başka madde olmadığını saat 16.45 de toplantıya son vermiştir.

Alman ve Sovyet tebliğleri

Berlin 5 (A.A.) — Alman orduları başkomutanlığının tebliği: Doğu cephesinde yapılan birçok taarruz hareketleri mevzilerimizi sağlamlaştırmağa müsâd olmuş-tur. Düşmanın önemli teşkilleri yaptığı mahalli taarruzlar neticesiz kalmıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 5 (A.A.) — Röyter: Öge tebliği: 4/5 Mayıs gecesi, cephede önemli hiç bir hareket olmamıştır.

Askerlik işleri

Yoklamalarını yaptırmayan yadek subaylar

Emînönü Yerli As. Şubesi'nden: 15/Şubat/1942 tarihinden başlayan ve 15/Mart/1942 de nihayet bulan ve şu beye kayıtlı subay ve askerî memurlar, dan yoklamaya gelmeyenlerin 1976 sayılı kanun 10 maddesi mucibince yoklamaları yapılmak üzere acele şubeye gelmeleri ilân olunur.

Şubeye davet

Yd. Nk. Tgm. Sabit oğlu Sami 316 (19588). Jandarma Bnb. Süleyman oğlu Rauf 310 (2884). Bu subayların hüviyet çizdamlarile birlikte şubeye gelmeleri ilân olunur.

Şubeye çağırılanlar

Emînönü Yerli As. Ş. den: P. Tgm. Vedat oğlu İ. Hakkı 330 (51289). Lv. As'ım. H. Hümi oğlu Hümi Şile 318 (30081). P. Tgm. Emin oğlu Kenan İstanbul 322 (52444). S. 8. Hs. Me. Mustafa oğlu Yusuf Keresteki 302 (20373). P. Tgm. Osman Nuri oğlu İhsan 322 (44379). P. Tgm. Saffet oğlu İhami 335 (51186). P. Tgm. M. Kemal oğlu Muhittin 335 (51463). P. Tgm. M. Reşad oğlu M. Münir 320 (32184). P. Tgm. Asım oğlu Abdurrahman (52367). Bu subayların hüviyet çizdamlarile birlikte acele şubeye gelmeleri ilân olmuştur.

vetlerine karşı İngilizler hafif zırh h birlikler kullanıyorlar.

Berlinde nasıl karşılandı

Berlin 5 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor: Berlin siyasi mahfellerinde, bu hâdiseye bağlı olarak neşredilen Birleşik Amerika hariciye nazrlığı tebliği, «Beynelmîlel hukuk bakımından, tarihin şimdiye kadar bir esini daha görmediği en parlak hareket» olarak vasıflandırılmaktadır.

İyi malûmat alan mahfeller, «Bekliyelim ve sırası gelince, Fransa ile Almanya ve İtalya ile Japonya'nın bu mevzu etrafında ne söyleyeceklerine bakalım» demektedirler.

Japonlar Birmanya-Çin hududunu aştılar

Çungking 5 (A.A.) — Çin askeri sözcüsü, Japon öncülerinin Birmanya ile Çin arasındaki hududu aştıklarını ve Wanting yakınlarına ulaştıklarını bildirmiştir.

Finlandiyada ekmek miktarı artırılıyor

Helsinki 5 (A.A.) — İşe nazım, Almanyanın Finlandiyaya gönderdiği zahireler sayesinde, gelecek ay ekmek miktarının artırılacağını söylemiştir. Halen insan başına verilen ekmek miktarı günde 350 gramdır. Diğer taraftan süt ve

Vaşıngtona göre

Mihver üç tarafta taarruza geçecek

İngiliz - Amerikan külli kuvvetleri de harekete geçiyorlar

Almanlar aynı zamanda Kafkasyaya, Kıbrıs ve Maltaya hücum edeceklermiş

Nevyork, 5 (A.A.) — Vaşıngtonun askeri mahfellerinde hüküm süren kanaate göre Mihver üç tarafta birden taarruza geçecektir. Bunlardan birincisi Kırimdan Kafkasa doğru. İkincisi Kıbrıs doğru, üçüncüsü de Maltaya doğru olacaktır. Aynı mahfellerde Mihverin mutad askeri hazırlıklarının şimdi tamamlandığı söylenmektedir fakat Birleşik milletlerin bunlardan haberdar olduğu ve onların da hazır bulunduğu ilâve edilmektedir. Ortasarkta Amerikan faaliyetine, ödünç ve kira kanununun Irak ve İrana teşmiline dair neşredilen haberlerin manası budur. Nevyorkta zannedildiğine göre Alman fabrikalarının İngiliz tayyareleri tarafından tahribi işi muvaffakiyetle başarmıştır. Bilhassa birleşirme atölyelerinden yeni model bir bomba tayyaresinin çıkmak üzere bulunduğu Postocdaki Heinkel fabrikaları muvaffakiyetle bombalanmıştır. Avrupada ikinci bir cephe ihdası imkânları hâlâ mevcuttur.

tereyağ miktarlarında değişiklik olmayacak ve et miktarı müstemel olarak indirilecektir.

Madagaskarda çarpışmalar başladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

valisine gelen haberlere göre, mütaarruzlar 7 saatlik bir ultimatom vermişler ve adadaki Fransız makamları buna cevaben bütün mukavemet vasıtaları tükeninceye kadar Madagaskar müdafaasına devam edileceğini bildirmişlerdir.

Aynı haberlere göre, önemli İngiliz hava kuvvetleri Diego-Suarez büyük limanına taarruz etmişlerdir. Madagaskar önüne gelen İngiliz deniz kuvvetlerinin tam sayısı hakkında henüz hiç bir malûmat yoktur.

İlk taarruz Pazartesi akşamı geç vakit yapılmıştır. Salı günü, öge vakti, salâhiyetli Fransız makamları, çarpışmaların hararetle devam ettiğini ve İngilizler asker çıkarma hareketlerinde muvaffak olup olmadıklarını söyleyebilecek mümkün olamayacağını teyid etmekte idi.

Daha şimdiden Fransızlar tarafından bir denizaltı ile bir topçkerin kaybedildiği bildirilmekte-dir.

Mareşal Peten'in mesajı

Clermond Ferrand 5 (A.A.) — Mareşal Petain ve Amiral Darlanın Madagaskardaki Fransız kara, hava ve deniz kuvvetleri başkomutanına, bu adalarda bulunan Fransız kuvvetlerinin taarruza mukavemet ve Fransız bayrağını şerefine müdafa etmelerini isteyen bir mesaj gönderdikleri öğrenilmiştir.

Sonuna kadar müdafa

Clermond Ferrand 5 (A.A.) — İngiliz kuvvetlerinin kayıtsız ve şartsız teslim olma teklifini ihtiva eden ultimatomuna, Madagaskar askeri kuvvetler komutanı şu cevabı vermiştir:

«Sonuna kadar kendimizi müdafa edeceğiz.»

Amiral Darlan'ın mesajı

Vichy 5 (A.A.) — Amiral Darlan Madagaskardaki Fransız kara, deniz ve hava kuvvetlerine şu telgrafi göndermiştir:

Bir kere daha Anglo-Saksonlar, düşmanlarla savaşacak yerde a navatandan uzakta bulunan bir Fransız müstemlekesine baskın taarruz yapmakla ucuz bir muvaffakiyet kazanmak istemişlerdir. İmkânının son haddine kadar müdafa ediniz ve İngilizlere, bu yol hirsızlarına, kabul olduğu kadar pahalya mal ediniz. Bütün Fransa ve bütün Fransız imparatorluğu kalben sizinle beraberdir. Unutmayınız ki İngilizler bize Flanones'te ihanet ettiler ve Suriyede alçakça taarruzda bulundu-lar, hükümet merkezimizin sivil halkını öldürdüler ve Cibutinin kadın ve çocuklarını açlıktan öl-

İngiliz - Alman hava dellosu şiddetle devam ediyor

Londra 5 (A.A.) — Resmen bildiriliyor:

İngiliz hava kuvvetlerine mensub kuvvetli bir tayyare teşkili, dün gece cenubi Almanya'da ve Stuttgart'daki hedeflere taarruz etmişlerdir.

Dün gece biri Büyük Britanya'nın cenub sahili açığında, üçü şimali Fransa hava alanları üzerinde dört düşman tayyaresi tahrib edilmiştir.

Alman tebliği

Berlin 5 (A.A.) — Resmî tebliğ: Manş denizi ağzında mayın tarayıcılar 3/4 Mayıs gecesi, bir Alman kafilisine karşı torpil ve topçu yardımıyla taarruza geçirmek teşebbüsünde bulunan İngiliz hızlı hücumbotlarının hareketlerini püskürtmüşler ve bunlardan bir düşman hızlı hücumbotunu hasara uğratmışlardır.

Dün İngiliz hava kuvvetleri, hava karşı koyma topçu ateşile ve hava savaşlarında Manş kıyısı üzerinde 18 uçak kaybetmişlerdir. Dün gece büyük Alman hava savaş teşkili Cawes İngiliz deniz üssüne yangın ve infilâk bombaları atmışlardır.

Vişi üzerinde tayyareler

Vichy 5 (A.A.) — Bu gece, şehrin üzerinden tayyareler uçuştur. Birkaç temvir fişegi atılmıştır. Uçaksavar topçusu faaliyete geçmiştir.

Tarifeler artırılmıyacak

Ankara 5 (Hususi) — Devlet demiryolları ve deniz yolları tarifelerinin artırılacağı hakkında devran eden şayiaların yersiz olduğunu en salâhiyetli bir makam bana ifade etti. :

dürmeğe teşebbüs ettiler. Kendi nizi müdafa ediniz. İngilterenin, borcunu ödiyeceği gün gelecektir. Yaşasın Fransa.

«ARABACININ KIZI» filminin büyük yıldızı

HILDE KRAHL'ın

En güzel ve en son

Gece Gündüz

Benimsin!

filmini bütün İstanbul halkı

bu hafta

ŞARK

Sinemasına gidip görmelidir.

İSTANBUL'DAN KAHKAHA TRENI

Geçiyor

Sokaklarda...

Tramvaylarda...

Caddelerde...

Kadın, erkek

Bütün halk

GÜLÜYOR:

Dünya kahkaha şampiyonları

LOREL-HARDİ

MEKTEPTE

(Türkçe)

MİLLÎ ve

ALEMDAR da

BUGÜN

Ayrıca:

Dünya gençliğini dalgalar halinde coşturan

KOLEJLİLER

REVÜSÜ

Kalpleri sonsuz bir heyecanla titreten...

Gözleri esrarın dehşetle örten...

PAULETTE GODDARD ve BOB HOPE'nin

zafer abidesi

KADIN VE ŞEYTAN

YARIN AKŞAM

LÂLE SİNEMASI'nın

şeref haftası olacak, bütün İstanbullu zevkle yerinden

oynatacağıdır.

SIZE BİR HARİKA SUNUYORUZ

Dünyanın yeni rüyası

Gönüller

Birleşince

Yüzmeye aşkın Yaratanlar:

Şiiretici bir şiiri

JEANETTE

MAC DONALD

NELSON EDDY

Baştanbaşa renkli

AYRICA

Modern bir

facla

FENA

YOL

BUGÜN

MARMA

RA

da

Şehzadebaşı

TURAN

Sine nalarında: BUGÜN matinelere den itibaren

iki büyük film birden

1 — Beyoğlunda 5 hafta oynanılan bu senenin rekorlar şaheseri, dijitere destan olmuş Binbir gece masallarından.

ALİ BABA ve 40 HARAMİLER

TÜRKÇE SÖZLÜ TÜRK MUSİKİLİ

Muhteşem müzansen, fevkalâde temsîl, göz kamaştırıcı dekorları ile sinema severleri teshir edecek senenin en büyük, en cazib ve en harikulâde türkçe sözlü şark efsaneler şaheseri.

2 - GANGSTER KADIN

Baştan başa meraklı ve heyecanlı Amerikan sinema romanı. Yer bulmak için lütfen tam seans saatlerinde geliniz.

Çarşıkapı

AZAK

BU AKŞAM

MELEK

Sinemasında

ANN SOTHERN

(Çam Sakızı)

LEW AYRES

ve

MAUREEN O'SULLIVAN

tarafından nefis bir surette yaratılan

ÇAPKIN KIZ

Eğlenceli ve hissi sahnelerle dolu büyük film

Ayrıca: Renkli Miki Maos.

Numaralı koltukların erkenden aldırılması rica olunur.

DEVA

KAŞELERİ BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Ve bütün ağrıları derhal keser.

Sıhhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İçabında günde 3 kaşe alınabilir.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)
içinde böyle bir kuvveti şimali Birmanya gönderebilmiş olması şüphesiz bir muvaffakiyettir.

Şu da bir hakikattir, ki asker mevcudlarını ifade eden rakamlar, bilhassa askerlikle genel bir şekilde ülfet ve ünsiyet peyda etmemiş olan muhitlerde mutlak mübalâğa ile gözönüne alınır. Onun için Çinlilerin almış bin kişi oldukları israrla iddia edilse bile Hindliler, onların mutlaka daha fazla olduğu kanaatinin gütmekten kendilerini menedemezler. Sonra, Hindistan halkile birlikte Hind liderlerinin de beş senedenberi Japonya gibi kuvvetli bir devletle harbetmekte olan Çinlilerin fedakârlık ve kahramanlığına ve onların başbuğu olan Çan Kay-Şek'in bilgi, enerji ve meharetine büyük itimadları vardı... Ve bir defa Çin kuvvetleri Birmanya'ya yetişirler de İngilizlerle işbirliği yapmağa başlarsa artık İngiliz Çin ordusunun, yenilmesi çok güç bir kütle teşkil edeceğine muhakkak nazariyle bakmakta idiler.

İşte bu sebeplerden dolayıdır, ki bu büyüğe Çin kuvvetleri birlikte Birmanya'daki İngiliz imparatorluk ordusunun, bu orduyu iki kandan çevirmeye teşebbüs eden Japonların mahirane manevraları karşısında uğradığı bu yeni mağlubiyet ve bu mağlubiyeti daha esaslı olarak meydana getirebilmek için şimali Birmanya halkının da Japonlarla beraber hareket etmesi Japonlar için maddeten olduğu kadar manen de büyük bir başarı sayılabilecek bir mahiyettedir. Maddeten büyük bir başarıdır: Çünkü, Mandalayın zaptı ile Çin ordusu için son zamanlarda orada iddihar edilmiş olan muazzam miktardaki malzeme ya tahrib edilmiş veya Japonların eline geçmiş bulunduğu gibi Hindistanla Çin arasında bulunup üzerinde günde 1500 : 2000 kamyon işlemekte olduğu meşhur kamyon muvasala yolu da büsbütün kesilmiş olmaktadır ve İngiliz-Birleşik Amerikalılarca bundan sonra Çunking'e yapılacak yardımların Himalaya dağlarının cenub doğu etkilerle Birmanya - Hindistan hududunun hemen garbinde kâin ve çayların nefasetile maruf Assam dağılık mintakasının garb ve şimal kenarı arasındaki Brahmaputra vadisi içinden Tibet şark havalisine çıkan çok irtifalı ve birçok yerlerinin tami ve ıslahı icab eden dolayık yoldan gönderilmesi lâzım gelmektedir. Yalnız, Japonların Birmanya'daki durumlarını emniyet altına almak ve İngiliz - Çin kuvvetlerinin Birmanya dahilinde kendilerini yeni baştan tanzim ve tensik etmelerine mahal bırakmamak için bugünlerde yeni başlamasına iki hafta kadar bir zaman kalmış olduğu söylenmekte olan yağmur mevsiminden evvel Lashyo - Mandalay - Monywa umumî hattından şimale ve sarka doğru bazı hareketler yapılmaları ve bu arada Birmanya-Hindistan hududu üzerine ve belki de Assam havalisine bazı kuvvetler ilerletmeleri muhtemeldir. Şayed böyle bir şey yaparlarsa o zaman bu yeni yol da tehlike altına girer ve Çunking, sadece havalardan görülebileceği çok mahdud yardımlara müteakib bir halde hemen tamamen tecrid edilmiş bir vaziyete düşmüş olur. Gerçi, Çunking'e garbinde şarka doğru da yardım yolları yok değildir. Fakat, bu yollar çok uzun ve çok müşkül oldukları için çok debilecek bir vaziyettedirler.

Japonların yeni başarıları manen de büyüktür. Zira, İngilizlerin kendileri birlikte-muharebeyle başlamaları halinde Japonları mutlaka yeneceklerini zanneden Çunking Çini halkına bu yeni başarı, kanaatlerinde aldanmış olduklarını ih-sas ettiği kadar Çinlilerin fiili muavenetlerini temin ettikleri takdirde artık İngilizlerin yenilmelerine imkân kalmıyacağı zannında bulunan Hindistan halkı ile şeflerini de havalı sukutuna uğratmıştır ve her iki

düşündürecek büsbütün yeni bir durum ihdas eylemiştir.

Acaba, Japonlar bundan sonra ne yapacaklardır ve önlendeki esaslı hedeften yani Çin, Hindistan ve Avustralyadan hangisini seçecek onun üzerine yüküneceklerdir? Kezalik, Birleşik Amerikalıların cenub ve cenub batı Pasifikte gittikçe artan faaliyetlerine karşı ne gibi tedbirler ittihaz edeceklerdir?

Bu suallere verilecek cevapların mümkün mertbe yerinde olabilmeleri için birkaç gün evvel Salzburg'da vuku bulmuş olan Hitler - Mussolini mülakatının daha etraflı ve daha şumullü akislerine inizar etmek, Almanların Rusya taarruzu hakkındaki niyet ve tasavvurlarının daha esaslı belirlenmesini beklemek, Rumel ordusunun bugünlerdeki temayül ve vaziyetini biraz daha yakından takip eylemek ve bilhassa doğu cephesi ile alakalı olmamak üzere çok yakında çok heyecanlı bir hâdise olacağına dair 3 Mayıs tarihli bir Madrid telgrafında bildirilmiş olan hususun ne olabileceğini tahmin ve tefsire çalışmak lâzım geleceği mütaleasındayız.

K. D.

Madagaskar nasıl bir yerdir ve hangi tarhte Fransanın eline geçti?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Adanın yerlilerine Malgaş ismi verilir. Adanın bilhassa şimalinde meskûn kesif küteller islâmdir. Merkez bölgelerindeki yerliler hristiyanlığı kabul etmişlerdir.

Hikâye edildiğine göre eski zamanda Madagaskar adası, Kimos adı verilen cücelere meskûndü. Malgeyalılar adaya gelişlerinde zencilere ve Arablara rastlamışlardır. Evvelce adanın bazı bölgelerinde yahudi ve Hindlilerin yaşadıklarına dair emareler görülmüştür. Avrupalıların adaya nüfuz etmesi neticesinde, esasen melez olan yerlilerin kanı biraz daha karışmıştır.

Malgaş tesmiye edilen adanın yerlileri bir çok gruplara ayrılmışlardır. Bunların hepsi de, umumiyetle ziraat ve hayvan bakımı işleriyle meşgul olurlar. Şimal mintakalarında meskûn Antakarlar sakin ve yumuşak karakterli insanlardır. Cenubta oturan Baras ve Mahafaly'ler ise, çapulcu ve soygunculardır.

Adanın garbinda meskûn Sakalaves'ler ise, harbcu ve zeki bir kavim olmakla beraber, çok da münevverdirler.

Ortaçağda, bazı Arab coğrafya âlimlerinin Menuthas adı ile anıldıkları Madagaskar adası, ancak Milâdin 1500 senesinde Portekizli Diego Dias tarafından keşfedilmiştir. Holandalılar ve Fransızlar evvelâ bu adadan ticari menfaatler temin etmek istemişlerdir. Bilâhare 1642 ilâ 1674 senelerinde ve daha sonra 18 inci asırda, adanın sahillerini de geçirmek üzere Fransızların yaptıkları müteaddid teşebbüsler akamete uğramıştır. 1815 senesinde Fransızların istilâ teşebbüsüne şiddetle mukavemet eden yerli Havos kabilesi, İngilizlerden de hayli yardım görmüştür.

İngiltere ancak 1904 senesinde Madagaskarın bir Fransız müstemlekesi olduğunu tanıtmıştır.

Adanın, ihracata elverişli başlıca istihlal maddeleri şunlardır: Pirinç, nohud, kahve, vanilya, konserve et ve deri.

Yeraltı cevherlerine gelince altın, gümüş, demir ve bakır maden keşfedilmişse de henüz geniş bir randıman temin edilmemiştir.

ZAYI - Kurkâreli nüfus memurlarından aldığımız nüfus tezkeremizi kaybetmişim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Şehir meclisinde çok hararetli bir celse

(Baştarafı 1 inci sayfada)

şartlar hakkında mülkiye ve nafia emcülerinin müşterek mazbatası okunmuştur.

Bu mazbatada kaloriferli binaların tâbi olacağı şartlara dair bir talimatname hazırlandığı ve kaloriferlerin yakılması hususunda bir müddet tayini icab ettiği bildiriliyor, bu hususta zabıta belediye talimatnamesine ilâve olunacak madde gösteriliyordu.

Kaloriferli binaların tâbi olacağı fenni şartlara dair 16 maddelik talimatname okunmuş ve maddelerin bir kısmı kabul edilmiştir.

Kabul edilen maddelere göre menkezi teshin usulile ısıtılan binalardaki tesisat hazırlanan talimatname hükümleri dahilinde belediye'nin mürakabesi ve kontrolü altında bulundurulacaktır. Yeni yapılacak binalarda kalorifer planları hazırlandıktan sonra belediye'ye verilecek ve belediye tarafından tasdik edildikten sonra tesisata başlanacaktır.

Bundan sonra kaloriferli binalarda Birinciteşrin ayının ilk gününden Nisan sonuna kadar kalorifer yakılması mecburiyetinin konulması hakkında zabıta belediye talimatnamesine bir madde ilâvesi hususu üzerinde uzun münakaşalar olmuş, azalardan bir kısmı belediye meclisinin ancak umumî binalar için böyle bir mecburiyet teşmil edebileceğini, apartmanların umumî binalardan sayılmayacağı cihetle meclisin bu yerlerin ısıtılmasına müdahale etmesine salâhiyeti olmadığını ileri sürmüş, bunun bir kanun mevzuu olduğunu ve belediye zabıtası talimatnamesine konulacak hükmün tabii kabiliyeti bulunmadığını bildirmişlerdir.

Bu mesele etrafında iki saate yakın münakaşalar yapılmış, azalar mütalealarını bildirmişlerdir. Neticede belediye zabıtası talimatnamesine böyle bir madde konulup konulmaması keyfiyeti reye konulmuş, birinci defa eller kaldırılmak suretile verilen reyler leh ve aleyhte birbirine müsavî olduğundan ve tereddüd husule geldiğinden azalar ayağa kalkarak reylerini bildirmişlerdir.

Neticede merkezi teshin usulile ısıtılan bütün binaların, apartmanlar da dahil olmak üzere Birinciteşrin başından Nisan sonuna kadar ısıtılması mecburiyeti hakkında, belediye zabıtası talimatnamesine bir madde ilâvesi 15 muhalife karşı 17 rey ekseriyetle kabul edilmiştir. Bundan sonra bu binalarda asgari sühnet derecesinin tesbit edilip edilmemesi üzerinde münakaşalar olmuş, neticede sühnet derecesinin tesbitine lüzum görülmemiştir. Meclis Cuma günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Öksürük ve Bronşiti TURAL

Komprimeleri derhal keser. Her eczanede kutusu 35 kuruştur.

Camcı ustası araniyor

İzmirde şişe fabrikasında çalışmak üzere birkaç tane camcı ustasına ihtiyaç vardır. Talib olanların İstanbulda Divanyolunda 79 numarada Bay Resul Rahmaniye müraعاتları.

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Cihad Baban SAHİR: A. Ekrem USAKLIGIL

"Para,, davasında beklenmiyen bir netice

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rek tarafından Peyami Safa ile Tasviri Effkâr gazetesi aleyhine açılan hakaret davası, bundan evvelki celselerde tarafların karşı-lıklı iddia ve müdafaalarile birbirlerini bir hayli hırpalamış olmalarına rağmen, dün davacı ve suçluların ani bir anlaşması neticesinde sukut etmiştir.

Kalabalık bir dinleyici kütllesi toplanan bu davaya, izdihama meydan verilmemek üzere dün de birinci aşırıca mahkemesi salonunda devam edilmiştir.

Bu celsede Necib Fazıl Kısakürek'in avukatı İhsan Mukbil Ben İddiasını yapacak, Peyami Safa da müdafaada bulunacaktır.

Duruşma açılır açılmaz söz alan Necib Fazılın avukatı İhsan Mukbil Ben:

— Başka bir nokta üzerinde huzurunuzu ısgal edeceğiz, diyerek riyaset makamına bir istida sunmuştur.

Davacı Necib Fazıl Kısakürekle Peyami Safanın müşterek imzalı ifadıkları bu istida hâkim Reşid tarafından okunmuş, aynen şu cümleleri ihtiva ettiği görülmüştür: «Muhterem hâkim;

Necib Fazıl Kısakürekle, Peyami Safa, aşağıdaki esas noktalar üzerinde anlaşmışlardır:

1 — Davanın sebebi ve esası, Peyami Safanın intihal isnaı idi. Peyami Safa mahkemede müteaddid defalar böyle bir isnaatta bulunmadığını söylediğinden davanın mesnedi kalmamış olmakla beraber, Peyami Safa makalesinden böyle bir mana istihracına mahal olmadığını beyan eder.

Peyami Safa, iki eser arasında intihal hükmüne varılacak münasebetler olmadığını kabul eyler.

2 — Bundan başka Peyami Safanın makalesinde kaydettiği benzerlikleri dilediği gibi tefsirde hür olduğuna Necib Fazıl kabul eder.

3 — Peyami Safa, Necib Fazıl tarafından dava mevzuu olarak kabul edilen hakaret lâfzlarını vaktile Necib Fazılın kendisine yaptığı hakaretlere tekabül ettiğini ve ayrıca delâlet ifade ettiğini biliriz.

4 — Necib Fazıl, yukarıdaki maddelere göre artık bir dava mevzuuna yer kalmadığını kabul ve davasından feragat eder.

İstidamın okunmasını müteakib hâkim taraflara arzuhaldeki imzaların kendilerine aid olup olmadığını sormuş, onlar da kendi imzaları olduğunu söyleyerek mündericatinı teyid etmişlerdir.

Bunun üzerine söz alan müddetumumî Sek'ib, davacının yazılı feragati dolayısıyla âmme davasının da sukut edeceğini bevan etmiş, mahkemede iddia vehile bir hayli dedikodu uyandırılan bu davanın düşmesine karar vermiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRIKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbara ve ihbarlı tasarruf hesaplarında en az 50 lira bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Aded 1.000 Liralık	4.000 Lira
4 » 500 »	2.000 »
4 » 250 »	1.000 »
40 » 100 »	4.000 »
100 » 50 »	5.000 »
120 » 40 »	4.800 »
160 » 20 »	3.200 »

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kanun tarihlerinde yapılacaktır.

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den

Muhammen bedeli (2500) lira olan 100 ton kuru gürgen odunu (18.5.1942 Pazartesi günü saat 14) on dörtte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiitleme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (187) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat kanununun tayin ettiği vesaille birlikte eksiitleme günü saatine kadar komisyon müraعاتları lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (49)

TOPRAK EKİLİR MAHSUL VERİR KUMBARA BESLENİR SAADET VERİR

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMIYE PLANI

KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1942 ikramiyeleri

1 adet 2000 Liralık	= 2000.— Lira	40 » 100 »	= 4000.— »
3 » 1000 »	= 3000.— »	50 » 50 »	= 2500.— »
2 » 750 »	= 1500.— »	200 » 25 »	= 5000.— »
3 » 500 »	= 1500.— »	200 » 10 »	= 2000.— »
10 » 250 »	= 2500.— »		